

Velja popošti:
 Za celo leto napr. . . K 28.—
 za en mesec 2-20
 za Nemčijo celoleto . . 29.—
 za ostalo inozemstvo . . 35.—
V Ljubljani na dom:
 Za celo leto napr. . . K 24.—
 za en mesec 2.—
 V upravi prejemaj mesečno . . 1-70
Sobotna idaja:
 za celo leto 7.—
 za Nemčijo celoleto . . 9.—
 za ostalo inozemstvo . . 12.—

SLOVENE

Inserati:
 Enostopna poltirnata (72 mm):
 za enkrat po 15 v
 za dvakrat " 13 "
 za trikrat " 10 "
 za večkrat primeren popust.
 Poltirnata, tablice, osmrtice itd.:
 eden stupa po 18 vin.
Poslano:
 enostopna poltirnata po 30 vin.
 izhaja vsak dan, izvenredni ne-
 delje in praznike, ob 5. uri pop.
 Redna letna priloga Vozni red.

Uredništvo je v Kopitarjevi ulici št. 6/III.
 Rokopisi se ne vračajo; nefrankirana pisma se ne
 sprejemajo. — Uredniškega telefona št. 74.

Političen list za slovenski narod.

Upravištvo je v Kopitarjevi ulici št. 6. — Račun
 poštne hranilnice avstrijske št. 24.797, ograde 28.511,
 bo: n.-hero. št. 7563. — Upraviškega telefona št. 188.

Današnja številka obsega 6 strani.

Občni zbor Kmečke zveze za ljubljansko okolico.

V torek, dne 31. decembra p. l. vršil se je ob obilni udeležbi občni zbor Kmečke zveze za ljubljansko okolico. Zlasti obilno so bili navzoči župani ljubljanske okolice. Za načelnika je izvoljen zopet dež. poslanec M. Dimnik, z njim večina starega odbora.

Na zborovanju je poročal g. deželni glavar dr. Ivan Šusteršič o političnem položaju. Razvijal je sledeče misli. Preteklo leto je bogato dogodkov, vevvažnih za politični razvoj našega naroda. Najvažnejši je zdinjenje Slovencev in Hrvatov v eno narodno celoto, kar je bilo sicer v bistvu že dano, a se je na letošnjem ljubljanskem hrvaško-slovenskem saboru tudi formalno završilo. Sedaj vlada na celém slovanskem jugu popolna narodna edinstvo, in s tem se mora računati. — Balkanska vojska je pokazala celemu svetu vojaške vrline jugoslovanskega žilja. Jugoslovansko vprašanje obvlada danes celo Evropo, in habsburška monarhija, ki ima svojih mejah več Jugoslovancev kot vsaka druga država, je pri tem prizadeta v prvi vrsti in rešitev jugoslovanskega vprašanja je zanj važnejši in nujnejši kot vsaj drugo. Združene so s tem težave, ki tiče zlasti v sedanjem dualističnem ustroju monarhije. Avstrija je l. 1866. prenehala biti nemška zvezna država in prenehala biti na jugu italijanska država; takrat je pokazalo zgodovinsko kazalo na slovanski jug, kjer naj se Avstrija razvija. Toda avstrijski državniki tega niso razumeli in so sklenili l. 1866. z Ogrsko pogodbo, ki je postala za monarhijo mnogo hujše zlo, kot bitka pri Kraljevem gradu. S to pogodbo se je ustvaril »dualizem«, monarhija, cesarstvo se je delilo v dva kosa, Avstrijo in Ogrsko. Vodilna misel tedanjih nesrečnih državnikov je bila, naj bi v vsaki državni polovici imel en narod nadvlado: v Avstriji Nemci, v Ogrski Mažari. Pri nas naj bi Nemci nadvladali in tlačili vse druge narode — na Ogrskem pa Mažari.

A to je bila usodepolna zmotat, kajti nemogoče in nemoralno je, da bi tretjina gospodarila dvem tretjinam.

Habsburško cesarstvo more biti zasnovano le na temelju svobode, enakopravnosti in zadovoljnosti vseh narodov.

Dualizem je rodil čestokrat nepopolne razmere v raznih delih monarhije in je oviral razvoj cesarstva na zunaj in znotraj.

Nato govornik uničevalno kritizira dualistični ustroj, ki je vzrok vsem velikim zmedam v zunanji in notranji politiki. Nadaljuje: Nemška in mažarska politika je privedla našo monarhijo do načela, da se ne sme na Balkanu ničesar izpremeniti, t. j. da se ohrani takozvani »status quo«. Avstrija je imela zgodovinsko nalogo, da osvobodi balkanske kristjane turškega jarma in da njena zastava zavira v Carigradu. To nalogo in priliko je zamudila; delo osvobodjenja kristjanov so izvršili balkanski narodi sami, in v 14 dneh je po krutih, krvavih bitkah izginil »status quo«. In na razvalinah evropske Turčije so vzrastle krepke, čile jugoslovanske države.

Pričela se je nova doba svetovne zgodovine, doba s ponosnim poletom dvigajočega se jugoslovanstva. S tem morajo danes računati vsi faktorji. Svetovna zgodovina se ne ustavi pred nobenim diplomatom ali ministrom, pred nobeno vlado in nobenim parlamentom, temveč gre neizprosno svojo pot in ta vodi do lepše prihodnosti Jugoslovancev. Merodajni faktorji naše monarhije morajo izprevideti, da je prišel čas, ko je treba stresti spone dualizma in postaviti habsburško cesarstvo na zdrave, naravne temelje, da bo zagotovljena svoboda in enakopravnost vsem narodom. Mit o iz srca želimo, ne le radi sreče našega hrvaško-slovenskega naroda, temveč ker želimo videti habsburško cesarstvo veliko in mogočno, kot pravo velelast ob podonavskih in jadranskih pokrajinah, črpajočo svojo nepremagljivo moč iz sreče, zadovoljnosti in domovinske ljubezni vseh narodov.

Balkanski dogodki so odprli marsikomu oči: težišče monarhije je na jugu, ker ni je velesile brez morja, habsburški svet okoli morja je pa slovanski. Z zadovoljnimi Jugoslovanci bo srečna in močna monarhija. Govornik se nato peča z dogodki v državnem zboru, kjer je Hrvatsko-

slovenski klub z odločnim nastopom opozoril merodajne kroge na hrvaško-slovensko edinstvo. Žalostne, protiustavne razmere v banovini občuti vesoljni hrvaško-slovenski narod in iz tega izvira kot naravna posledica sčasoma tudi nevzdržljiv položaj v tostranski državni polovici.

Govornik se nato peča z uradnim vprašanjem, s čim bi se državne uprave in deželnimi zadevami ter konča z zagotovilom, da Slovenska ljudska stranka ostane neomajno zvesta svojim načelom, delati za blagor, napredek, pravice in svobodo hrvaško-slovenskega naroda na temelju nevenljivih resnic katoliške vere.

Govornikova izjava se se ves čas spremljala z živahnim pritjevanjem. — Zborovalci so govoru sledili z živim zanimanjem in največjo pozornostjo.

Vojska.

Srbi in Bulgari se pripravljajo.

Belgrad, 1. januarja. Trdi se, da če danes turški delegati v Londonu ugodno ne odgovore, prično Bulgari in Srbi zopet vojsko. Pasić in Gešov se snideta v Nišu, da se o vsem razgovorita, kar se tiče nadaljevanja vojske.

Z grško-turškega bojišča.

Atene, 31. decembra. General Sapuncakis brzojavlja iz Filipiadesa: Naši oblegovalni topovi so ponoči streljali na turški tabor ob cesti pred Janino kakor tudi na turške postojanke pri Bizaniju. Turki niso nazaj streljali. Okolu treh zjutraj so Turki napadli centrum in »levo krilo« grške armade. Grki so napad odbili.

Pred Čataldžo.

Carigrad, 31. decembra. Vojni minister Nazim paša se je vrnil v glavni stan pred Čataldžo. Sultan je odpovedal 1. januarja 1913 napovedani obisk čataldžskih utrd. Bulgari so dovolili, da se smejo v Odrin zdravila in obveze poslati.

Carigrad, 31. decembra. Enver bej je odpotoval v Čataldžo. Poverili so mu poveljništvo ene divizije.

Carigrad, 31. decembra. Vsak dan dohajajo nove turške čete. Minuli četrtek se je pripeljalo s parniki 5000, po anatolski železnici pa 80000 vojakov. V Skutariju tabori 6000, v Izmidu 15.000, v Koniji 3000 vojakov. Iz Pomderme, Gemlika, Izmidia in iz Hajdar paše prevažajo vojake v Galipoli. Mornariško ministrstvo je naročilo v Nemčiji veliko municije in podmorskih min.

Položaj v Odrinu.

Sofija, 1. januarja. »Mir« naglašja, da turška armada ni sposobna oblegano trdnjavo osvojevati in da je zato vsako prekanje odveč. Zgodovina ne govori za Turke, ker predno so Turki osvojili Odrin, je pripadalo mesto Bulgariji. Strategični razlogi veljajo le za zmagovalce. Bulgari take trdnjave, kakršna je Odrin, Turkom ne morejo prepustiti. Bodoče prijateljstvo med Bulgarijo in Turčijo zahteva, da postane Odrin bulgarski. Turki imajo dovolj do čataldžske črte. Narodne in gospodarske koristi prebivalstva odrinskega vija, ki je v pretežni večini krščansko, zahtevajo, da glavno mesto Tracije postane bulgarska last. Odrin je bulgarski, o tem se ne more dvomiti.

Kolera v Carigradu.

Carigrad, 31. decembra. Za kolero je večeraj obolelo 23 oseb. Dozdaj je za kolero obolelo 2243, umrlo pa 1140 oseb.

Sultan hoče odstopiti.

Magdeburg, 1. januarja. »Magdeburger Zeitung« poroča iz Carigrada: Trdi se, da namerava sultan odstopiti, ko se sklene mir. Sledil mu bo Jusuf Icedin, ki namerava prestolonasledstvo tako urediti, da postane prestolonaslednik najstarejši sultanov sin.

Samostan Attos.

Peterburg, 1. januarja. V Solunu se, kakor trdijo, skliče konferenca, ki določi politična, pravna in gospodarska vprašanja polotoka Attos. Konference se udeležijo delegati Rusije, Grške, Srbije, Bulgarije in Rumunije. Rusija predlaga, da bo Attos neodvisen in nevtralen. Attoski otoki naj se podrede carigraskemu patriarhu in naj se krščansko orožništvo uvede.

Na Kiju.

Carigrad, 1. januarja. Listi poročajo, da je turška posadka odklonila pozive, da naj se uda in izjavila, da se hoče do zadnjega moza braniti.

× × ×

ALBANSKO VPRAŠANJE.

Pariz, 1. januarja. Sinoči zvečer se je o razgovorih Poincaréja s poslanikoma Avstro-Ogrske in Rusije tole izvedelo: Poincaré se je trudil, da se še pred sestankom poslanikov sklene posredovalni dogovor osobito glede na balkanske meje. O vsebini predloga je avstrijski poslanik grof Szeszen na Dunaj poročal. Ob nekem dogovoru se je o vprašanju jadranskega pristanišča konstatiralo, da tripartentna in

LISTEK.

Roža svetla.

Angleški spisatelj H. R. Haggard.

(Dalje.)

»Poldi še dalje« je rekel Wulf, »in maščevanje bo še popolnejše, kajti pokazati ti hočem skrivno pot v Masijuf — ali pa ti jo pokaže Godvin, če bi meni ne bilo mogoče — in tam lahko pahneš Sinana z njegovega lastnega stolpa.«

Hasan je zmajal z glavo in odgovoril:

»Prav rad bi to storil, kajti s tem čarovnikom ima tudi moj gospod že star obračun. A njega čakajo drugi boji.« in pomenljivo je pogledal Wulfa in Godvina, »in moje povelje se glasi: rešiti princezino in nič drugega. Sedaj je rešena in neka stvar, ki je poplačala vse, kar je trpela. Splah pa bo tista skrivna pot zdaj dovolj varna. Samo opozorim vas vse — in sebe tudi — da ste oprezní, kajti kolikor jaz Sinana poznám, se bodo njegovi Sedais plazili odslej za vsakim izmed nas, skušajoč nas končati z umorom. Tu nesejo nosilnice; stopite vanje prav vsi, da vas poneso v mesto, saj ste danes dovolj daleč jezdili. Ne bojte se za konja; lepo ju popeljemo seboj in ohranimo krep-

ka. Grem le še prešteti padle, potem se vam pa takoj pridružim v gradu.«

In prišli so nosači, vzdignili Wulfa, pomagali Godvinu s konja — zdaj, ko je bilo vse končano, skoraj stati ni mogel — in z njim Rozamundo in Masudi. Posadili so jih v nosilnice ter jih nesli v spremstvu konjnikov čez most preko Oronta v mesto Emeza, kjer so jih nastanili v gradu.

Dimu in Plamu so dali pijače iz ječmenove kaše, jim drgnili hrbet in noge z mazili ter ju vedli počasi v mesto. Tu so jih položili na debelo slamnato ležišče in jim dali krme, ki sta jo čez nekaj časa začela jesti. Rozamunda, Masuda, Godvin in Wulf so tudi zavžili nekoliko juhe z vinom in ko je večer zdravnik obvezal Wulfo rane, so počivali in spali skoro dva dni.

XVI. POGlavJE.

Sultan Saladin.

Tretje jutro se je Godvin prebudil in zagledal žarke vzhajajočega solnca skozi omreženo okno. Padali so na drugo posteljo v bližini, kjer je ležal Wulf in še vedno spal; imel je obvezo na glavi, okrog rok in telesa.

Presenetljivo se je dozdevalo Godvinu opazovati ga, ko je ležal tam in vzlic svojim poškodbam zdravo spal, ter razmišljati o vsem, kar sta skupno preživela.

Z ozirom na svarila, ki sta jih dobila, je bilo videti naravnost blazno obiskati Aldzebala v njegovi trdnjavi. Pa ravno tam sta našla Rozamundo, kjer nikdo ne bi mogel misliti, da bo. Tam sta se maščevala nad verolomnim vitezom Lozelom, ki jih je izdal, najprej Saladinu, potem pa Sinanu, ter ga poslala pred sodbo, in prav odtod sta rešila Rozamundo.

Modro sta ravnala, da sta posluzala poslednje besede strica sira Andreja, ki je gotovo vse dogodke naprej videl! Bog in njegovi svetniki so jima pomagali, ker si sama nista mogla. Njegovo orodje pa je bila Masuda.

Zakaj je Masuda storila vse to? Ko si je Godvin stavil to vprašanje, je čutil, kako mu je kri zaplula obraz. Ker je sovražila Sinana, ki ji je umoril starše ter jo ponižal, je dejala, in brez dvoma je bilo nekaj resnice na tem. Ni pa to bilo vse. Godvin si ni mogel prikrivati. Ljubila ga je. Vedno je sumil to — ob divji preizkušnji konj na gorskem rebru, ko je sedela z njim na istem konju, in tedaj, ko mu je poljubila roko, ko jo je rešil pred levom.

Ko pa sta jezdila za Wulfom in Rozamundo proti gorskemu prelazu, ko so jim bili morilci za petami in mu je med pretrganim sopihanjem konj pravila svojo žalostno zgodbo, takrat se je o tem docela prepričal. In takrat ji je

on dejal, da jo čišla, ona pa mu je, misleč, da jima je smrt blizu, odgovorila, da ga ima zelo rada. Zakaj je Masuda rešila Rozamundo, ki je o njej vedela, da se ji je Godvin zaprisegel? Zakaj ni prepustila svoje tekmovalke njeni usodi, prepričana, da prisega ne segajo preko groba?

Pa ženske vidijo druga drugi v srce, prodirajo koprene, skozi katere noben moški ne vidi, in morda je Masuda videla Rozamundo v srce. Stala je za njo med strašnim dvobojem ter motrila njen obraz, ko je bil Wulf po vsej priliki blizu smrti. Slišala je nemara besede, ki so se ji v smrtnem strahu izvile v tistih mučnih trenutkih iz prsi.

Brez dvoma je Masuda ščitila Rozamundo, ker je mislila, da ljubi Wulfa in ne njega. Ta misel mu je bila bridka in pod njeno težo je Godvin na glas zaječal in silna ljubosumnost ga je morila, ko je pogledal na vrlega in zalega viteza, ki je spal zraven njega ter brez dvoma sanjal o slavi, ki si jo je pridobil in plačilu, ki bo njemu nagrada. Godvin pa se je spomnil prisega, ki sta jo prisegla v stangatskem samostanu ljubezni, ki presega ljubezen do ženske, spomnil se je dolžnosti krščanskega bojevnika in skril je svoj obraz v blazino in molil za moč.

(Dalje.)

Avstro-Ogrska vprašanje zelo različno presojati. Poincaréja je ta diferenca zelo presenetila in izjavil je, da mora o tem vprašanju še konferirati z ruskim in z angleškim poslanikom, kar se je že najbrže zgodilo.

London, 1. januarja. »Pall Mall Gazette« poroča: Srbski delegat Novaković je izročil v ponedeljek sir Edvard Greyu v imenu balkanskih držav zemljevid, na katerem so vrisane meje bodoče avtonomne Albanije po željah balkanskih držav. Albaniji se prepusti le mal pas ob Jadranskem morju. Tudi Rusija je Greyu izročila zemljevid Albanije, ki je večja, kakor jo predlagajo balkanske države, dasi ni tako velika, kakršno predlaga Avstrija v zemljevidu, ki je bil tudi Greyu že predložen. Ni izključeno, da odpošljejo v Albanijo evropsko komisijo, da na licu mesta določi razmerje prebivalstva.

RUMUNIJA.

Bukarešt, 1. januarja. Napetost se je v Rumuniji tako poostрила, da pričakujejo v kratkem, da strune počijo. Bulgarija zavlačuje pogajanja z Rumunijo, vsled česar se razburjajo rumunski politični krogi kakor tudi rumunska javnost. Vse sili na odločilni korak še koncem tega tedna. Če Bulgarija ne bo priznala zahtevanih kompenzacij, prekorači rumunska armada bulgarsko mejo in zasede kraje, ki jih zahteva. Časopisje, osobito vladno, ostro napada Bulgare. Vsekakor pa še upajo na to, da se položaj mirno reši. Za vojaško akcijo je že vse pripravljeno. V rumunski Dobruži se že več tednov zbira rumunske čete in je že močna armada koncentrirana, ki čaka le še na povelje, da mejo prekorači. Vsi rezervni častniki so obveščeni, da morajo biti vsak trenotek pripravljeni, da k svojim polkom odrinejo.

Bukarešt, 1. januarja. Včeraj je došlo obvestilo bulgarske vlade, da je predsednik sobranja dr. Danev pooblaščen, da se pogaja z rumunskim poslanikom Misum o spornih vprašanjih med Bulgarijo in Rumunijo.

London, 1. januarja. »Reuter« poroča, da novi rumunski poslanik v Londonu, Misu, še ni stavil predlogov Danevu o ureditvi rumunsko-bulgarske meje. Poročilo, da namerava Rumunija mobilizirati, tudi ni istinito.

MIROVNA POGAJANJA.

Carigrad, 31. decembra. Po informacijah iz krogov turške vlade delegati zveznih balkanskih držav sicer niso kategorično zavrgli turškega predloga, a sprejeli so ga z znaki nevolje v vednost. Turški predlog je na to meril, da se velevlastem prepusti rešiti vsa vprašanja izvzemši vprašanja o otokih v Arhipelu in Odrina. Turška navodila so bila sicer jasna, a v nekaterih točkah so le še zahtevali delegati pojasnil, ki se odpošljejo po turškem ministrskem svetu. Položaj se šele jutri zjasni. Porta da se dobi način, ki bo Turčiji omogočil ohraniti Odrin. Tukajšnji diplomati pa, da je mir zagotovljen brez posredovanja velevlasti.

Carigrad, 31. decembra. Po turškem ministrskem svetu so odposlali turškim delegatom inštrukcije. Sodijo, da se odločiti pospeši.

Carigrad, 1. januarja. Tukajšnji politični krogi, osobito v vojnem ministertvu, esojajo položaj bolj optimistično, kakor

Ali ste že ponovili naročnino?

so ga zadnje dni presojali. Upajo, da se danes v Londonu načeloma glede na sklepanje miru zedinijo. Regulacija mej se prepusti velevlastem. Odrin ostane sicer turški, a utrdbe se bodo morale podreti.

Peterburg, 1. januarja. »Rusko Slovo« poroča iz Londona: Ruska diplomacija bo zahtevala, da dobi Črnagora Skader.

London, 1. januarja. Predlogi Avstro-Ogrske in Italije konferenci poslanikov so identične.

Nabava orožja.

London, 1. januarja. Neka velevlast, ki se vojske na Balkanu ni udeležila, ki pa brani na Balkanu svoje interese, je pri angleški tiskovni Viskas naročila 12 topov najmoderneje konstrukcije. Gre za velike topove.

Grki pred Valono.

Milan, 1. januarja. »Corriere della Sera« poroča iz Valone: Sinoči so prijadrale pred Valono grške topničarke »Peneos«, »Eurothas« in »Acheleos«. Prebivalstvo se je balo, da prično Grki mesto bombardirati. Več časnikarjev se je podalo na »Peneos«. Poveljnik grškega brodomstva je izjavil, da želi poznati začasnega predsednika albanske vlade Izmaila Kemal beja. Čez tri ure so se časnikarji vrnili na »Peneos« z dvema Albancema, ki sta grškemu poveljniku izročila pismo Kemal beja. Poveljnik je Albancema izjavil, da Valone ne namerava napasti.

Vpliv balkanske vojske na avstrijsko notranjo politiko.

»Reichspost« z dne 1. januarja prinaša celo serijo člankov, ki so jih napisali razni politiki o posledicah balkanske vojske na našo politiko. Dr. Krek se je izrazil napram uredništvu sledeče:

Čustva Jugoslovancev, posebno Slovencev napram dogodkom na Balkanu temelje na simpatijah do balkanskih narodov, toda noben zastopnik Jugoslovancev pri tem ne teži za velikosrbsko idejo, ki gre za ustanovitvijo Velike Srbije do Adrije in do Trsta. Politične težnje Hrvatov in Slovencev dosedaj se gibljejo strogo v okvirju monarhije, sklepi na konferenci jugoslovanskih zastopnikov z dne 20. oktobra 1912, s katerimi se je proglasila enotnost Jugoslovancev v Avstriji, na Hrvaškem in v Bosni, in ki izrecno pravijo, da smatrajo Jugoslovani svojo bodočnost v monarhiji, obstojajo še danes, ker stojita S. L. S., kakor tudi Hrvatska Stranka Prava še danes na tem stališču.

Treba je pa odločno poudariti, da sedanje razcepljenosti slovenskega in hrvaškega naroda na devet provinc — neglede na ogrske in beneške Jugoslovance — ne bo mogoče dalje vzdržati, ker bi se sicer v bodočnosti pojavile težnje, ki jih današnja generacija še ne pozna.

Napredujočemu in že danes zelo kulturnemu narodu historične deželne meje ne morejo zabraniti nadaljnega razvoja. Večina Jugoslovancev je kmetijskega stanu in dežela Kranjska je v zadnjih štirih letih, kar jo vlada S. L. S., pokazala, kako je mogoče dvigniti kmetijski stan, če enotna stranka zasleduje narodno in kulturno iste cilje, in kako ugodni uspehi so pri tem mogoči. Enotna uprava je tedaj

za uspešni razvoj neobhodno potrebna. Pripomnil bi, da je do 80% Srbov kakor tudi Bulgarov kmetijskega stanu in da sta ti dve mladi državi v kmetijstvu že danes zelo napredovali. Agrarnemu politiku podaja klasičen zgled Srbija, ki si je po preteku trgovinske pogodbe z Avstro-Ogrsko z rapidnim napredkom v kmetijstvu in živinoreji pridobila drugih trgov, posebno Egipt, Italijo in Belgijo. Če so bile trgovske zveze z Avstrijo skoro neomogočene, je svoj eksport skoro podvojila. Rešitev kmetijskega vprašanja je bila v teh dveh državah hitrejša in korenitejša kot n. pr. v Bosni in Hercegovini. Seveda, tu ni veljalo umelno vzdrževanje muslimanstva na škodo kmetijstva za glavno načelo. Iz tega sledi, da mora gospodarski napredek kmetijstva v naših jugoslovanskih deželah iti vsaj vsopredno z onim balkanskimi držav. Če pa n. pr. ogrska centralna blagajna na Hrvatskem zasleduje le politične in pomadjarvalne tendence, tedaj more tudi politični razvoj kmetov kreniti na nova, nevarna pota, ker je odpor čisto razumljiv. Ravnotako se mora pristuditi madjarska kolonizacijska in izkoriščevalna politika v Bosni.

Pri analizi jugoslovanskega problema ne gre tedaj samo za državnopravna vprašanja, za jezikovne in politične zadeve: gre za to, da bo moglo talentirano, pridno in trezno jugoslovansko ljudstvo v mejah monarhije razviti vse svoje sile, da bo kulturno, kakor tudi v gospodarskem oziru — kar moram posebno poudariti — ravnopravno z drugimi avstrijskimi narodi. Enotna uprava — ali z drugimi besedami državnopravna plat tega vprašanja ni cilj jugoslovanske politike, marveč samo neobhodno potrebno sredstvo do cilja.

Veselje Slovencev in Hrvatov vsled zmag balkanskih narodov ima svoj vzrok tudi v krščanski zavesti našega ljudstva. To je veselje vsled zmage križa nad polumesecem. V tradicijah našega ljudstva živi več stoletij stara želja po maščevanju turških grozot, ki jih narod še pomni. Razumljivo je tedaj veselje, da je v silnem boju končno zmagala pravica. Zato gojijo katoliški Slovenci in Hrvatje trdno upanje, da bo svoboda in ž njo ustvarjen nov življenjski položaj za Bulgare in Srbe pregal enostranski separatizem in fanatizem, ki se tu in tam pojavlja v pravoslavju. Ravnotako goje upanje, da se bodo tisti Jugoslovani, ki so svoj čas vsled strahnege pritiska razmer krščanstvo zavrgli in islam sprejeli, vrnili v naročje Cerkve, ko je fizična moč kalifa strla.

Pred kratkim sem vprašal nekega nemškega tovariša, ki si je lastil sodbo o Jugoslovanih: »Ali ste že brali kako brošuro o Albancih?« — »Da.« — »Ali se vam ne zdi zanimivo, da se pišejo o narodih, ki so bili doslej neznani, tako podrobno in objektivno razmotrivano?« — »Na vsak način,« mi je rekel z vidnim zadoščanjem, da je študiral — Albance. Tedaj sem ga vprašal: »Ali ste pa brali kako brošuro o Slovincih?« — »Ne,« je pri-

pomnil. Upam, da bo roj tovariš odslej previdnejši v svojih sodlah o Jugoslovanih.

Neki drug nemški tovariš mi je dejal: Bila je velika napaka odjemške strani, da smo Jugoslovane podcejevali. Je v resnici zanimivo, da se narod, o katerega razvoju in moči nič ne vede prezentira idealno združen javnosti, priklasi s samozavestjo svojo eksistenco in pokaže svojo voljo do življenja. Mi smo se oglasili in v bodoče nas ne bo nihče več prisilil k molku.

Iz deželne odbora.

Zastopnikom deelnega odbora v deželni šolskem vetu se imenujejo: 1. Za člane: dr. Ivgen Lampe, deželni odbornik; profesor Jarc, drž. in dež. poslanec; Bog. Remec, ravnatelj »Slovenske trgovske oke«; Franc Jaklič, državni in deželni poslanec. 2. Za namestnike: dr. Ivan Zajec, deželni odbornik; dr. Zbašnjik, podravnatelj deželnih uradov; dr. Loro Pogačnik, deželni tajnik in Karo Dermastia, dež. poslanec.

Na podlagi §§ 6., 7. in 10. zakona z dne 9. aprila 1912, ež. zak. šteč. 18, imenuje deželni odbor v okrajne planinske odbore sledečedobornike in namestnike:

I. V plan. odbor pol. okraja Postojna: za sodni okraj Vipava: Odborniki: 1. Ivan Malneršič, posestnik, Vipava 29. 2. Rafael Pmrur, tajnik živ. zadr., Vipava. 3. Jože Semenčič, posestnik, Podraga 37. 4. A. Pižent, načelnik živ. zadr. in posestnik, Št. Vid pri Vipavi. Namestnika: 1. Ivan Uršič, posestnik, Vipava. 2. Franc Trošt, posestnik, Lozice 35.

I. V plan. odbor pol. okraja Kranj: a) za sodni okraj Škoja Loka: 1. Anton Fajfar, župnik, Dražgoše. 2. Franc Uršič, župan in posestnik, Trata. Namestnik: Franc Šmid, župan in posestnik, Selca.

b) za sodni okraj Kranj: Odborniki: Janez Urbanc, posestnik, Zalag-Goričane. 2. Jožef Likozar, posestnik, Cerkije. Namestnik: Jurij Povšnar, posestnik in gostilničar Kokra.

c) za sodni okraj Trzica: Odborniki: 1. Anton Godnov, posestnik, Dolica pri Trzici. 2. Jožef Ahačič, posestnik, Senično, obč. Krize. Namestnik: Janez Zupan, župan, Kovor.

III. Politični okraj Radovljica: a) Za sodni okraj Kranjska gora: Odborniki: 1. Josip Lavčar, posestnik, Kranjska gora. 2. Jakob Volk, posestnik, Jesenice 92. 3. Franc Jakelj, župan, Dovje. Namestnik: Fric Razinger, posestnik, Podkoren.

b) Za sodni okraj Radovljica: Odborniki: 1. Ivan Korčec, župan in posestnik v Češnjici 15, obč. Srednja vas. 2. Franc Arh, župan in posestnik, Boh. Bistrica št. 74. 3. Ivan Burja, župan in posestnik, Boh. Bela. 4. Jakob Jan, župan in posestnik, Gorje. 5. Janez Trank, župan in posestnik, Begunje št. 78. 6. Janez Piber, deželni poslanec, Gorje. Namestniki: 1. Simon Kržar, posestnik, Bled. 2. Janez Resman, posestnik, Radovljica. 3. Janez Dornič, župan in posestnik, Lancovo.

IV. Politični okraj Kamnik: Za sodni okraj Kamnik: Odborniki: 1. Karol Prelesnik, posestnik in župan v

Okrog Skadra.

S ČRNOGORSKEGA BOJIŠČA.

Obiskati sem moral primorski odlek črnogorske vojske in izbral najnovejši pot. Nisem šel po suhem in od Bara preko Pečurice, D. Plezne, Katrkola na Muričane, da bi prišel pod Taraboš, nego sem šel preko Skodrskega jezera.

Gladko reže »Neptun« mirno površino Skodrskega jezera. Dan topel, vder. Vsem je nekako odleglo. Dolgotrajno jesensko deževje je vojsko morilo.

Na parobrodu vlada nered vojnega življenja. Vojaki, ranjenci, zdravniki, sanitetni pomočniki, municija, hrana in sto drugih raznovrstnih potrebščin za vojsko so se nakopičile na parobrodu, ki poleg tega vleče še veliko mahuno (turško ladjo). Pristajamo tu in tam ob obali jezera; izkrcujemo in ukrcujemo se potniki in blago.

Pod Tarabošem smo. Skader je čisto blizu; po strehah hiš zeleni bujno južno rastlinje. Kolikokrat je blizu našega parobroda udarila v vodo topovska granata s kake pliznje turške baterije, toda vselej zaman! Komaj se kdo zmeni zanj. Pot h Tarabošu je nenavadno strm. Neprehodne tokave in ostre čeri pa ne ovirajo sinov planin, da bi je ne preleteli kakor bi imeli peroti.

Široki vrh je mesto slave črnogorskega orožja. Gole stene so oblite s krvjo. S svojo višino in neposredno bli-

žino sovražnikovi postojanki na Tarabošu nudi varno mesto za obrambo in napad. Še sedaj leže po skalovju trupla turških častnikov in vojakov, ki jih sovražnik ob hitrem umikanju ni imel časa pokopati. Velike ptice, ki se vijejo v zraku visoko nad pečinami, se vesele nad obilno gostijo.

Panorama, kakor je zlepa ne vidiš! V zaledju in pod tabo Skodrsko jezero s svojo plodno okolico in snežnimi vrhovi planin; pred očmi se ti odpre daljnji horizont polja, vrhov, rečic, vasi in daleč tam v silni dalji gladina Jadranskega morja. Proti kateremu se v serpentinah vije Bojana. Vse to, na desno in levo, je pritisnila hrabra črnogorska vojska. Obila je te plodne kraje s svojo krvjo in jih s silo orožja povrnila nazaj v naročje stare državne skupnosti in jim odprla pot do sreče, napredka, blagostanja. Te plodne, zapuščene njive, te blagoslovljene, neurejene vode, ti neizčrpni gozdi ne bodo več prisiljeni spati pod sivo pajčevino mraka in barbarstva, ki jo je nad njimi predla nespošobna, divja, nečloveška uprava. Od taraboške pečine pa vse tje do Bojane in preko nje se širi neizčrpno, neuporabljeno bogastvo, ki že dolgih pet stoletij čaka roke prosvete, da ga dvigne in uporabi v korist ljudskemu napredku.

Bodi za vse čase blagoslovljena kri sinov izpod Lovčena, ki se je tu prelila in se morda še bo, dokler ti kraji končno ne postanejo sestavni del svoje stare dedovine!

Skozi prvi somrak večera se na mnogih mestih pod Tarabošem dvigajo kolobarji dima taboriščnih ognjev. Od daleč se čuje vesela vojaška pesem. Vojaki so posedli okrog ognjev. Od daleč se čuje vesela vojaška pesem. Okrog ognjev stoji kotli s kavo. Vojaki vsakemu novemu gostu postrežejo z njo. Vprašajo se za »junačko zdravilje«. Razvije se pripovedovanje. Zmračilo se je do cela. Nebo čisto, polno sijajnih zvezd. Dvorogi mesec prodira skozi golo večjeje in obseva sence krog ognja sedečih. Vse sami znanci iz prestolnice, njegove okolice in katunske nahije (okraja). Vsak se je navadil na težave in trpljenje vojaškega življenja. Vsakemu je kamen najmehkejša zglavje, blatno zemljišče najmehkejša postelja, premočena, zamazana vojaška suknja najboljša odeja in nočno topovsko streljanje najmilejša godba, ki utrjuje živce uspava v mrtvo spanje. Za snago se nihče ne zmeni; to bi pomenilo razkošnost. Šaljive povesti se vrste pozno v noč. Vedno vesele in duhovite pripovedovalce vsak rad posluša.

Mesec je že davno utonil tam daleč nekje v gladini Jadranskega morja. Ustna epopeja poslednjih naših bojov se poje ob taboriščnih ognjih. Pesniška domišljija našega naroda, njegova velika bistrost, njegovo pravico ljube je v tej sveti vojni dobilo nove hrane za plemenito pesniško ustvarjanje. Vojaki izpod Taraboša ponese na svoje domove bogato, deloma že obdelano snov za nove pesmi, ki bodo še mnogo lepše in

veličastnejše pele našo narodno slavo, nego dosedanje narodne pesmi.

V Muričanih pod Tarabošem, na lepem plodnem polju, ki je pa v sedanji letni dobi od obupa in peklenskih muk mokro in blatno, spji tabor kneza Mirka, glavni štab vjnega ministertva, poveljnika južnega oddelka brigadirja Mitra Martinovića. Ljubljani in spoštovan je v armadi general Martinović sedaj v svojem pravem elementu, ko z lastnimi očmi gleda, kako se uresničujejo njegovi ideji. Malo dalje od glavnega štaba se nahaja stan kneza Mirka. Na pol potistoji džamija, sedaj spremenjena v dom usmiljenja in zaščite za ranjence. Preje so v njej molili Turki, danes pa Bog z zadovoljstvom gleda, kako se pod njegovo streho zdravijo težke rane sinov častitega, pobožnega naroda, ki preliva svojo kri za pravično in sveto stvar. Na postelji v ozadju, na mestu, kjer so se preje klanjali pravoverni, leži težko ranjen vojak. Bajonet mu je šel skozi cel prsni koš. Oči utrjene, upadle, kosti na obrazu ostro začrpane, ustnice blede in osinjele, lice rmenkasto, roke sama kost in koža — toda pogled poln dobrote in blaženosti kakor pri človeku, ki je po dolgem času in strašnih mukih vendar uspel, da je izvršil svojo najtežjo in obenem najsvetlejšo dolžnost. Nobene sledi bolečnega izraza, nobenega vzdihla preko njegovih ustnic.

»Boj se bog, ko je vican
Bez gola na mrijet' jada!«
(Konec sledi.)

Strahovici. 2. Valentin Benkovič, posestnik, Kamnik. 3. Ivan Mali, posestnik, Smartin v uhinju. 4. Janez Strunkelj, župnik, Zgornji Tuhinj. Namestnik: 1. Jakob Iodregar, posestnik v Podbrežju, obč. Iruševka. 2. Jakob Hribar, posestnik v Cirkušah.

Deželni računski oficijalom se imenujejo dosejani računski praktiki: Franc Frmantin, Rudolf Badiura, Jozep Pir in Andrej Golob ter deželni oficijant Janko Jerala.

Stalno se imenuje Ivan Vidmar, paznik v deželni prisilni delavnici.

Provizornim paznikom v deželni prisilni delavnici se imenuje pomožni paznik Anton Willenpart.

Paznikom Ireda se imenuje Ivan Puterle.

Prošnji dežnega živinozdravnika Josipa Kutscher v Kočevju za izpust iz deželne službe se ugoditi.

Realnim slgom se imenuje Franc Marinšek v Ljubljani.

Obrestna mera za hranilne vloge pri deželni bank se poviša od 4¼% na 4½% od 1. januarja 1913 dalje.

Rafaelovi družbi v Ljubljani se dovoli za leto 1912/200 K podpore.

Deželnemu odboru se sklence poročati o nujni potrebi **noveliranja agrarnega zakona**, in sicer na ta način, da se znižajo stroški za razdelitev skupnih zemljišč, ki sedaj presegajo večkrat vrednost zemljišča.

Sklence se prediti statistiko o vseh občinskih dohodkih in izdatkih za vsako posamezno občino. K stroškom zato prispeva c. kr. finančno ministrstvo po 4 K 50 vin. za vsako občino.

Sklep občinskega sveta ljubljanskega, da se vsavi v mestni proračun znesek 6000 K za podporo mestnemu učitelstvu se razveljavi in ta postavka v mestnem proračunu črta.

Za kontokorentno zvezo z deželno banko so se dolej priglasili okrajni cestni odbori Velike Lašče, Bled, Kostanjevica, Posbjna, Trebnje, Radeče, Višnja gora, Litija, Ilirska Bistrica, Trzin, Metlika. Kontokorent se odobri.

Dnevne novice.

— **Odkupili so se od novoletnih voščil** za korist stradalcev in zmrzujočih delavcev bogate **vevke papirnice**: Gosp. dež. glavar dr. I. Šusteršič 50 K; gospa Bogumila dr. Šusteršičeva 50 K; gđna. I. Kocmur 10 K; gg. kanonik Gruden, ravn. Traven, dr. Natlačen in dr. B. po 2 K; Fr. Pravhar in J. Lahar po 1 K. — **Vse naše čitatelje pozivljamo, naj sledijo temu zgledu.** — **Solidarnost cele dežele** naj pokaže razkošno postavljanje upravnim svetnikom vevke družbe, da ne bodo dosegli svojega nečloveškega namena, ki je, izstradati krščanske slovenske delavce in delavke. — **Bratom in sestram na pomoč!**

+ **Vendar — prepoznal Pod tem naslovom se bavi »Salzburger Chronik«** z odslovlitvijo komisarja Cuvaja. Uvodoma piše, kako je ta mož v polni meri storil svojo »dolžnost«: Slovanski jug, ki je bil vedno neizčrpen vir zvestobe do dinastije in države, narod enega Jelačića je pritiral do nezaupnosti in nezadovoljnosti nasproti monarhiji. »Sedaj, šele sedaj,« tako piše list doslovno, »se milostno dopušta, da Cuvaj izgine. A kakor je že »sistem« nezdravljiv in nepopoln, se celo ta zakasnjena privolitev izvaja v obliki, katera mora brezupnost le še bolj utrditi, namesto da bi jo zmanjšala. Hrvatom se pravi, da pričakovaneu odpoklicanju Cuvaja nikakor ne bo sledila upostava ustavnih zakonitih razmer na Hrvaškem. Ako naj bi se to zgodilo, bi bilo pred vsem treba ustvariti garancije — tako se naznanja Hrvatom, — da bodo volivci Hrvaške samo take zastopnike poslali v sabor, ki delajo hrvaško-ogrski nagodbi prijazno politiko, t. j. politiko, kakoršno žele v Budimpešti. Naravnost gorostasno je, da se hoče kakemu narodu le tedaj vrniti ustavne pravice, ako se poda jamstvo, da se narod svojih ustavnih pravic in svoboščin ne bo posluževal! To se pravi smiselu ustavnosti postaviti na glavo. Kakšne zastopnike voli hrvaški narod in kakšno politiko naj potem delajo ti zastopniki, to je izključno stvar Hrvatov samih. Gosp. pl. Lukacs je tu iznašel lepo teorijo, ki dela ministrskemu predsedniku dežele z »aviatičnim« parlamentarizmom vso čast. V bodoče bi Evropa o tem parlamentarizmu utegnila imeti svoje posebne misli. Cuvaj tedaj gre, monarhija se reši more, toda kakor se žal zdi, le zato, da se z novo mero obteži. V Budimpešti hočejo tako in od leta 1867. pač Budimpešta diktira monarhiji svojo voljo!

+ **Nemci se boje.** Znani Dobernig se v »Freie Stimmen« bavi z izjavo dr. Šusteršiča v »Bohemiji« in meni, da je prišel čas, ko se bo moralo jugoslovansko vprašanje rešiti, in sicer najprej na Koroškem in Štajerskem. Dobernig je naziranja, da se bo pri tem

Ali ste že pridobili »Slovenca« kakega novega naročnika?

moralo vpoštevati tudi »stališče Avstrije kot vesile« in »bodoče razmerje vseh evropskih vesile«. To se precej smešno sliši. Ali misli Dobernig morebiti, da bo treba slovenskonemško vprašanje na Koroškem predložiti konferenci poslaničkov šestih vesile v Londonu? Mi bi bili s tem pravzaprav zadovoljni, ker bi potem ves svet zvedel, kakšni vnebovpijoči škandali se na Koroškem gode. Če bi pa bilo to Dobernigu prav, je drugo vprašanje.

+ **Izborne informacije »Slovenca«** vzbujajo zeleno zavist »Slovenskega Naroda«, ki se je izpočetka bahal, da je preskrbel za posebno poročevalsko službo po vseh balkanskih glavnih mestih, pa se je iz te balkanske gore rodila le miška. Iz Cetinja so kmalu nehala še tista nezanimiva poročila, ki jih je »Narod« izpočetka prinašal, srbski »Narodov« specialni korespondent pa je slovensko javnost le dolgočasil s svojim pripovedovanjem, kako je jahal po bojiščih, potem ko je bilo vse končano, in koliko čašic črne kave je izpil po novoosvojenih krajih. V vseh krogih, tudi v najbolj liberalnih, se poudarja, da se »Narod« glede informacij z Balkana s »Slovencem« niti oddaleč ne dá primerjati. Zato se tudi »Slovenec« povsod hteva in se ga je zadnje mesece vsak dan redno toliko prodajalo, kakor nikoli popreje, dočim je napredek »Naroda« tudi v tem oziru bil jako skromen. Naše balkanske informacije so se pa tudi izkazale za popolnoma zanesljive. Najboljši dokaz temu je, da so se jih posluževali vsi večji listi in ne mine teden, da bi »Slovenca« ne citirali. Nemški krščansko-socialni listi s »Slovencem« zaradi srbskih vprašanj že cel mesec polemizirajo, in sicer stoji za to polemiko — neki albanski notabili. Celot »Pester Lloyd« se je naših informacij parkrat posluževal. Pa še več! »Slovenec« se citira v vseh srbskih listih, ki dostikrat iz našega lista zajemajo najboljše informacije. Da bo »Narod« vedel, mu povemo, da so bile ravno »Slovenčeve« informacije vzrok, da se je te dni vnela med srbskim in bulgarskim časopisjem zanimiva debata, v katero sta posegla tako vladna »Samouprava«, kakor vladni »Mir«. Tudi bulgarsko časopisje »Slovenca« velikokrat omenja. Iz Odrina, sredi obleganega mesta, o katerem dohaja najmanj vesti v evropsko javnost, je »Slovenec« tudi že dobival poročila; za časa, ko so v Carigradu pretili izgrezi, smo imeli tudi več poročil od ugledne osebe, ki je takrat tam bivala. Dobra poročila dobivamo tudi iz Plovdive. Kar pa se onih s Cetinja tiče, so položaj pred Skadrom tako verodostojno slikale, da so se jih večji listi takoj poslužili. Nad vse zanesljive so naše informacije iz Belgrada. Oseba, ki jih sporoča, jih dobiva iz prvega vira, to tam, kjer se srbska politika vodi. Kar se pa tiče naših intervjuov z dr. Danevom, Novakovičem in Vojnovičem v Londonu, ki so »Narod« tako razburila, so popolnoma avtentični. To vendar vsak človek uvidi, da se jih mi ne bomo izmišljali, saj so šli zopet po vsem časopisju in so izpostavljeni kritiki cele javnosti. Kar se tiče našega poročevalca, je Slovenec, ki se nahaja v Londonu in je odnekad dober poznavalec ondotnih razmer. Intervjuov ni poslal on samolastno, ampak smo ga mi zanje naprosili. Podrobnosti, ki jih je sporočil, so tako karakteristične, da je izmišljanje čisto izključeno. Tudi vsebina je že samaposebi verodostojna in bi se je ne mogel nihče izmišliti, naj bi bil o političnem položaju še tako od drugod informiran. Tisti famozni dunajski urednik »Slovenskega Naroda«, ki sliši časih travo rasti in sporoča svojemu listu najbolj fantastične vesti, je lezel, kakor pravi, k nekemu »bulgarskemu diplomatu«, ki je baje izjavil, da se mu ne zdi mogoče, da bi bil dr. Danev podal tako izjavo. In zakaj? Ker se omenja v intervjuu Prizren! Prizren se pa v intervjuu nikjer ne omenja!

Ali je dunajski urednik »Naroda« napačno informiral »bulgarskega diplomata«? Kako je sicer mogoče, da omenja Prizren, o katerem ni v našem intervjuu ne duha, ne sluha? Kar se tiče jugoslovanskega vprašanja, je čisto lahko, da je dr. Danev v razgovoru mimogrede izustil tako mnenje. Kar se ostalega tiče, pa »bulgarski diplomat« sam priznava, da odgovarja faktičnemu položaju, le dunajski urednik »Naroda« sklepa iz tega, da je vsled tega mogoče, da si je kdo to izmisli. No, mi mislimo, da je nemogoče podati tako točno in decidirano izjavo, n. pr. glede Soluna in meje med srbskim in bulgarskim ozemljem. Če bi si bil naš londonski poročevalca hotel vse izmisli, bi si bil tudi kaj izmisli! glede Stojana Novakovića, tako pa je o njem poročal, da mu ni hotel podati nikake izjave o političnem položaju. Naš londonski poročevalca nam je obenem z intervjuom pisal sledeče: »Poudarjam, da sem pri vseh važnejših stvarih, zlasti pri dr. Danevu, navedel njegove lastne besede, kolikor pa to ni bilo mogoče, je zmisel besedi popolnoma enak povedanemu. To omenjam tudi zaradi tega, ker

mi je dr. Danev mnogo povedal, kar je dozdaj javnosti neznano.« Sicer bomo pa poskrbeli, da bo dunajski urednik »Naroda« še bolj blamiran.

— **Poročili se je** včeraj v Škofji Loki Lokl profesor g. dr. Davorin Gorjanc z gđno Mimico Košir. Naše iskrene čestitke.

— **Konferenca sodalitatis za ribniško dekanijo** bo dne 8. januarja v Robu. Začetek ob 10. uri.

— **Imenovanje v sodni službi.** Višje sodišče v Trstu je imenovalo pis. pomočnika Angela Remec kancellijskim oficijantom na svojem dosedanjem mestu pri c. kr. okr. sodišču v Podgradu.

— **Za božična in novoletna darila za vojake c. in kr. vojske**, ki opravljajo službo na državnih mejah je doslej nabranih 11.105 K 59 vin.

— **Umrla je** v Trstu gospa Aleksija Ajdišek.

— **Šolo za trgovske potnike** otvori češki trgovski muzej v Pragi.

— **Aretacije radi neprevidnega govorjenja.** Iz Dalmacije poročajo, da so absolviranega pravika Pedelina aretirali orožniki, češ, da je govoril proti državi in da je hvalil junaštvo balkanskih slovanskih vojakov. — V Mihovcih na Hrvaškem je bil aretiran absolvirani pravnik iz Dalmacije Avguštin Ujević in odpeljan v zagrebške zapore. — V zaporu v Serajevu je osem dijakov in trgovskih pomočnikov. Razprava proti njim bo meseca februarja. — V Trebinju je bila hišna preiskava v prostorih srbskega kreditnega zavoda, n. kar je bil odpeljan v zapor uradnik T. Popović.

— **Strelno orodje in igrača.** Posestnika sin Anton Vranič je na sveti večer pred farno cerkvijo strelal s samokresom. Pri tem se mu je pa razletela cev ter v lice zadela poleg njega stoječega 15 let starega dečka Janeza Prosenca iz Peč. Na sv. Štefana dan je pa doma v Boh. Beli vsled neprevidnosti padel Jožef Vovh, bajtar, z nabito puško, katera se mu je sprožila. Strel ga je zadell v levo koleno in ga nevarno ranil.

— **Umrl je** v Zabukovju posestnik Jakob Lavtar, po domače Jadovc. Zapustil je šest nedoraslih otrok, katerim je ravno pred enim letom umrla tudi mati. — Ko je ta ležal na mrtvaškem odru, se je ponesrečil 16letni Alojzij Leben, po domače Beljiev. Konj se mu je spasil, prišel je pod vož ter si zlomil obe nogi in se tudi sicer nevarno poškodoval.

— **Umrl je** v Gorici višji deželni oficijal, g. Emil Marinič.

— **Razpuščeno društvo.** Iz Zagreba poročajo, da je vladin zastopnik razpustil ondotno sokolsko društvo, češ, da je v zvezi s sličnim društvom izven monarhije.

— **Nevarni klci.** Nedavno je v Debergu pri Karlovcu v neki gostilni klical srbski kmet Sima Heror: »Živio kralj Peter I. Karagjorgjevič! Kud on hoda, evo srbskega roda. Živela Srbija!« Pri tem je mahal s čepico in kazal na čepici srbski grb. Orožnik je kmeta aretiral, v petek je bil pa Heror sojen in je obsojen v eno leto težke ječe.

— **Preložitev roka za oddajo napovedi v svrhu priredbe osebne dohodnine in plačarine ter rentine za leto 1913.** Z ozirom na v uradnem delu »Laibacher Zeitung« priobčeni razglas tukajšnjega c. kr. finančnega ravnanstva z dne 1. decembra 1912, št. A. 4223, se naznanja, da je c. kr. finančno ministrstvo z odlokom z dne 23. decembra 1912, št. 94.696, rok za oddajo napovedi v svrhu priredbe osebne dohodnine in plačarine ter rentine za leto 1913, na dobo od 15. februarja do 15. marca preložilo.

Ljubljanske novice.

Ij **Prihodnjo nedeljo, dne 5. januarja 1913, vsi v »Mestni dom«**, kjer se prične ob 8. uri zvečer veselica društva mestnih nižjih uslužbenecv in prid njegovega podpornega sklada. Komur je simpatično mlado društvo, katerega prvi namen je podpirati člane in njihove družine za časa bolezni in nesreče, bode kupil vstopnico že v predprodaji, ki jo oskrbujejo društveni člani sami; zaradi dobrodelnega namena se preplačila hvaležno sprejemajo.

Ij **Umrla je** danes ob 3. uri zjutraj v Leonišču gđna. Pavla Elsner, bivša c. kr. poštna uradnica, sestra predsednika deželnega sodišča g. Adolfa Elsnerja.

Ij **Na oklicih so:** gg. Jožef Hauptman, tovarnar, s Frančiško Kavčič, hčerko gostilničarja, Privoz št. 4. Alojz Marolt, železničar, s Terezijo Burjak, tobačno delavko. Anton Černivec, mesar, s Frančiško Cimperman, tobačno delavko. Friderik Soss, medicinec, sin bivšega trgovca Friderika z gđc. Ant. Trampuš. Dr. Milan Šubic, odvetn. koncipient, sin vlad. svetn. Šubica z Iza-

belo Kaučnik, hčerko c. kr. višjega sodnega svetnika. Jožef Luteršek, železničar z Marijo Kovačič, roj. Ogrin. Josip Bahovec, trgovec z gđno Antonijo Jančar, zasebnico. Ignacij Zorc z Marijo Bašelj.

Ij **Zanimiva pravda radi bližnjice iz Spodnjega Rožnika na Zgornji Rožnik.** Deželno sodišče v Ljubljani je razsodilo, da se bližnjica od ondi, kjer se strne pot od lurske kapelice pod Rožnikom z vožnjo potjo, do vrha Rožnika, za pešce sme uporabljati le do prekllica; le vsled posebnega dovoljenja lastnikov parcele št. 1385/10, davčne občine Vič, sme hoditi po tej stezi cerkvenik iz Spod. Rožnika in duhovščina, kadar gre maševat na Zgor. Rožnik. Obiskovalci gostilne na Zgor. Rožniku smejo to bližnjico rabiti le, dokler traja pogodba med lastnico Ano Lassnik in g. Karolom Bergmannom proti neki odškodnini. Vgotovljeno je, da obstaja ta bližnjica skozi gozd vsaj od leta 1829., dočim se je vožnja pot po serpentinah začela graditi šele leta 1855.

Ij **Žrebanje ljubljanskih srečk.** Glavne dobitke so zadele srečke: št. 5043 50.000 kron; št. 62.070 3000 K; št. 11.143 2000 K; št. 46.153 1000 K; št. 27.490 1000 K; št. 24.157 1000 K; št. 69.351 1000 K; št. 18.795 1000 K; št. 17.006 600 K; št. 14.336 600 K; št. 55.487 600 K; št. 65.797 600 kron.

Ij **Iz gledališke pisarne.** V soboto za par-abonamente opera »Traviata«. V nedeljo popoldne izven abonementa, za lože par »Ptičar«, zvečer ob sedmih za nepar »Ubijač«, primeeno skrajšan. V ponedeljek popoldne mladinska predstava »Zimska pravljica« izven abonementa, za lože par, zvečer za nepar »Hoffmannove pripovedke«.

Ij **Zadruga krojačev, krojačic, krznarjev in r. kavičarjev v Ljubljani** vabi na izredni občni zbor, ki se bo vršil v nedeljo, dne 5. januarja 1913 v pol 10. uri dopoldne v salonu »Hotel Ilirija«, Kolodvorska ulica. Dnevni red: 1. Poročilo načelnistva. 2. Razgovor o ustanovitvi bolniške blagajne za članice in člane. 3. Razna vprašanja in nasveti.

Ij **Kolo ukradeno** je bilo včeraj Mahrovemu slugi Ivanu Levarju iz veže na Cesarja Jožefa trgu. Kolo je črno pleskano, ima navzgor zakrivljeno balanco z rdečima držajema, svetilka je s svečo, kolesi sta pa rumeni in imata v sredi črna pasa. Kolo je vredno 150 K. Pozor pred nakupom.

Ij **Policijska stražnica na Dolenjski cesti** bo v hiši g. Šviglja.

Štajerske novice.

Š **Prijateljcem »Slovenca«** na Štajerskem. Imamo sedaj na Spod. Štajerskem izborni tednik »Slovenski Gospodar« ter trikrat na teden izhajajočo »Stražo«. Ta dva lista ne smeta manjkati v nobeni krščanski slovenski hiši. Poleg teh dveh listov pa naj bi vsak količjak premožen spodnještajerski Slovenec bil naročen na največji slovenski edini dnevnik, ki vedno vneto zagovarja naša katoliška načela, na »Slovenca«. »Slovenec« izhaja vsak dan v precej obširni obliki in prinaša poleg domačih novic tudi vse važne svetovne dogodke. »Slovenec« je dalje, kakor se je vedno, najbolj pa zadnje čase pokazalo, najboljše informiran list. Razno svetovno časopisje je zadnje čase prevajalo in prinašalo članke, ki so izhajali v »Slovencu«. »Slovenec« prinaša v svojem štajerskem oddelku skoro vsak dan vse važne dogodke iz štajerskega. »Slovenec« je po štajerskem že precej razširjen in skrbimo, da se bo ob novem letu razširil še bolj. Na leto stane samo 26 kron. Kjer ne zmore naročnine eden, naj se jih naroči več skupaj. Vsakdo naj pridobi z novim letom »Slovenca« vsaj enega novega plačujočega naročnika. Vsi na delo za razširjenje našega katoliškega časopisja, vsi na delo za »Slovenca«!

Š **Štirje dečki utonili pod ledom.** Zadnji dan minolega leta so se v Judenburgu na zamrznjeni Muri drsali dečki. 14letni Fran Prinčič, sin tamošnjega trgovca z južnim sadjem, je pri drsanju prezrl neko luknjo, ki je nastala na ledu vsled zadnjega južnega vremena, ter padel vanjo. Na pomoč mu priskoči 14letni gimnazijec Maks Kačnik, toda tudi ta se pogrezne v vodo in izgine pod ledom. Nato sta pritekla dva druga fanta, sinova železniškega čuvaja in sta hotela prva dva rešiti, a utonila bi bila tudi sama, če bi jima ne bil prihitel na pomoč 14letni uradniški sin Guggi in neki drug deček; le s težavo sta ju še izvelekla iz vode. Obvestili so o nesreči stariše Prinčiča in Kačnika. Dva Kačnikova vajenca (Kačnik je sedlar): 16letni Karl Habermann in istotako 16letni Henrik Rampič sta se podala k Muri, da bi našla utopljenca. Pri tem sta pa **tudi onadva utonila.** Na mesto nesreče je prihitela požarna bramba in odelek 17. lovškega bataljona, ki pa do 5. ure popoldne niso našli še nobenega utopljenca.

Š Slovenski dijaki iz Maribora prirede pod pokroviteljstvom prof. dr. A. Medveda dne 5. prosinca 1913 v hotelu »Avstrija« v Slov. Bistrici predstavo: »Zaklad«, ljudska igra v štirih dejanjih, in »V civilu«, burka v enem dejanju. — Vstopnina: Sedeži L. vrste 2 K, II. vrste 1 K 50 vin., III. vrste 1 K. Stojšče 30 vin. — Začetek ob 4. uri popoldne. — Ker je namenjen prebitek »Dijaški kuhinji« v Mariboru, se preplačila hvaležno sprejemajo. Letos je »Dijaška kuhinja« podpre posebnost potrebna; podpirajte našo mladino, ona je naša bodočnost. Lani je bilo čistega prebitka 200 K. Zveze z vlaki so ugodne.

Š Radi klica »Živela Srbija« sta bila v Gradcu aretirana 18 let stari krojaški pomočnik J. Kovačič in 19 let stari trg. nastavljenec Franc Quinc.

Š Za ustanovitev lekarne v občini Trbovlje je vložil prošnjo lekarnar v Litiji Brili.

Š Poročil se je gimnazijski profesor v Ptuj dr. Aleksander Kollenc z gđ. Ireno Glanz.

Na dan Sv. Treh kraljev naj naši somišljeniki pobite v »Ljudski Dom« k prireditvi »Slovenske dijaške zveze«. Na sporedu le izvrzna igra dr. Detele »Dobrodušni ljudje«. Več jutri. Vstopnice so že v predprodaji v Kato-liški Bukvarni.

Telefonska in brzojavna poročila.

RAZGOVOR Z DR. DANEVOM.

London, 2. januarja. Naš poročevalec nam brzojavlja: »Izjavljam, da moj razgovor z dr. Danevom popolnoma odgovarja podanim izjavam dr. Daneva.«

TURKI SE UDAJAJO. — UGODEN MIR GOTOV.

London, 2. januarja. Včerašnja konferenca mirovni delegatov se je tako vršila:

Začela se je ob 3. in trajala do pol 5. Predsedoval je Venizelos.

Rešid paša je izjavil, da je od turške vlade pooblaščen izjaviti, da je Turčija pripravljena gotova vprašanja, ki se brez njenega privoljenja ne morejo rešiti, predložiti velevlastem. Turški predlogi so namreč nedeljiva enota.

Nato je Rešid paša predložil sledeče

nove instrukcije Turčije:

1. Turčija odstopi balkanski zvezi vse ozemlje zapadno od odrinskega vilajeta, to je del Tracije in Makedonije.

2. Albanija naj dobi avtonomijo pod turško suvereniteto. Vprašanje albanskih mej in obliki politične uprave se prepušči dogovorom velevlasti.

Tema obema predlogoma so delegati balkanske zveze pritrdili.

3. Kar se tiče Odrina, predlaga Turčija, naj se vrše tozadevna pogajanja med Turčijo in Bulgarijo v obliki obmejne regulacije.

Balkanski delegati so odgovorili, da glede tega slejkoprej vztrajajo na tem, da se to vprašanje slejkoprej obravnava en bloc med Turčijo in balkansko zvezo. Temu so se turški delegati po kratki diskusiji udali.

4. Glede Krete naj se vpraša za mnenje velevlasti.

Balkanski delegati so na to odgovorili, da se bodo sami obrnili do velevlasti, Turčija pa se mora preje odpovedati vseh pravic do otoka.

5. Egejske otoke smatra Turčija kot maloazijsko posest, glede katere je diskusija izključena.

Balkanski delegati so odgovorili, da vztrajajo na odstopu otokov.

Ker so balkanski delegati zahtevali novih protipredlogov in izjavili, da mora Turčija zlasti glede vprašanja Odrina jasno odgovoriti, je Rešid paša izjavil, da se bo obrnil do turške vlade za nove instrukcije in bo v petek konferenci predložil karto, kako si Turčija misli obmejno regulacijo med odrinskimi vilajetom in balkanskim ozemljem.

Vtis razprav.

Razprave v včerašnji mirovni konferenci so na londonske politične kroge napravile najboljši vtis. Turški delegati so bili velikobolj odjenljivi kakor dozdaj.

Turčija je glede Odrina le nejasno odgovorila in prevladuje vtis, da glede tega vprašanja ne zastopa več tako intrazigentnega stališča kot doslej. Sicer pa je Turčija pripravljena vse odstopiti razun egejskih otokov. O avtonomni Makedoniji ni več govora. To je tem večje važnosti, ker je tudi bulgarski spor radi Soluna zelo omiljen; tako se vsaj govori.

Tudi balkanski delegati so bili z včerašnjo sejo zelo zadovoljni in je splošno upanje, da se mir kmalu sklene.

Dasi se Turčija vede tako, kakor bi Odrina na noben način ne predala, se na podlagi neki izjave dr. Daneva sodi, da se bo tudi glede tega dosegel kompromis.

Glede egejskih otokov bodo imele važno besedo velevlasti, ki stoje na stališču, da naj Turčija obdrži one, ki leže

Vsako slovensko županstvo bodi naročeno na „Slovenca“!

pred Dardanelami, ostali pa naj se odstopijo Grčiji.

Venizelos, ki je pogajanjem predsedoval, je večkrat tako spretno v diskusijo posegel, da se mu ima pripisovati veliko zaslug na razjasnitvi posameznih točk.

Odnehanje Turčije je posledica nasvetov velesil v Carigradu.

Rešid paša je poudarjal, da so bili njegovi separatni dogovori s posameznimi balkanskimi delegati v mnogem oziru zelo uspešni. Dr. Danev je na to pripomnil, da taki razgovori nimajo oficijelnega značaja in da ima Turčija slejkoprej opraviti z balkansko zvezo v celoti.

Rešid paša je tudi opomnil, da regulacija meje med Bulgarijo in Turčijo ne izključuje kake odstopitve. To se smatra za znak, da bo Turčija še bolj odnehala.

Iz izjav turških delegatov, oziroma predlogov Porte je jasno ugotovljeno, da se zapadno od Odrina vsemu odreče izvenzemski avtonomne Albanije.

Napredek v mirovni pogajanjih je znaten in splošno zadovoljiv.

× × ×

VPRAŠANJE BALKANSKIH MEJA IN SKADRA.

London, 2. januarja. »Reuter« poroča, da se konferenca poslanikov, ki se danes zbera, ne bo še bavila z vprašanjem albanskih meja, ker se glede tega kakor tudi glede Skadra, to je, ali naj Črnigori pripade ali ne, dogovarjata še dunajski in rimski kabinet, ki pa svojih pogajanj še nista končala.

KAJ BAJE NAMERA VATA AVSTRIJA IN ITALIJA GLEDE ALBANIJE.

London, 2. januarja. Tu se trdi, da Avstrija zagovarja sledeče meje Albanije: Po reki Ibar, po gorovju Mokrem do Mitrovice, po Kosovem polju do Prištine in Skoplja, potem po Vardarju do Veleša ter vzhodno od Bitolja, ki bi imel tudi Albaniji pripadati. V krogih balkanskih politikov se trdi, da hoče Avstrija s tem preprečiti Veliko Srbijo, ki bi se imela zadovoljiti le z delom Sandžaka in majhno korekturo vzhodne meje, in hoče baje tako tudi pot do Soluna ohraniti v balkanskih rokah. Kar se tiče Italije, se poudarja, da je z Avstrijo edina, ker upa za gotovo na to, da se bo Albanija morala slejkoprej med njo in Avstrijo razdeliti. Italija bi samo rada Skader in tudi Sv. Ivan Medua pripoznala Črnigori, s katero jo vežejo gotovi oziri. Ostale velesile so pa odločno proti Veliki Albaniji in se je bati, da se v slučaju, ako Avstrija in Italija svoje stališče vzdržujeta, konferenca poslanikov razbije. Vendar je mogoče, da se najde srednja pot med karto, ki jo je predložila Avstrija ter med ono, ki jo predlagajo balkanske države in Rusija.

DRUG GLAS O MNENJU VLADE ZAKAJ ITALIJA OBOROŽUJE.

Rim, 2. januarja. Tukajšnji politični krogi trdijo, da Italija sicer podpira Avstrijo glede avtonomne Albanije, da pa ima glede mej docela drugačno naziranje kakor Avstrija. Skader mora postati črnogorski, pa tudi Srbije ne gre preveč prikrasjati, ker Italija računa na najboljše prijateljske odnose z balkanskimi državami. Zato je Italiji neljubo, da v Srbiji vlada proti njej neka animoziteta. Kar se tiče vojaških priprav Italije, se ne dajo utajiti. Italija je obdržala letnika 1890 in 1891, dasi bi se morala odsloviti. Nadalje je izvršila vojna uprava splošno revizijo vojaških zalog. Tudi ni jasno, zakaj se pred Dračeno nahaja ladja »Caprera«. Eni menijo, da hoče Italija izkrcati čete v Albaniji, ako bi Avstrija kaj takega nameravala, da bi se preprečila enostranska akcija, drugi pa domnevajo, da hoče Italija le splošno pokazati, da je močna, da uveljavi svoje naziranje v diplomatični kontroverzi v Londonu. Gotovo pa je, da velja mobilizacija južnolaških čet tudi akciji v Cirenajiki. Kolonialni minister Bertolini, ki se je vrnil iz Tripolisa, se je namreč prepričal, da v Cirenajiki stoji za Italijo še precej slabo in da je ondi v interesu prestiža Italije potrebna energična vojaška akcija.

LAŠKI DEMENTI.

Rim, 2. januarja. Poročila, da se Italija pripravlja na okupacijo Albanije, so popolnoma brez podlage. Vlada jih zanikuje. Italiji gre le za to, da dopolni svoje vojaške zaloge v Biserti in Gaeti.

AVSTRIJSKI PARIŠKI POSLANIK O ALBANSKEM VPRAŠANJU.

Pariz, 2. januarja. Avstrijski poslanik grof Szecsen je imel daljšo konferenco z zunanjim ministrom Poincaréjem. V poučenih krogih trdijo, da sta se državnik razgovarjala o balkanskih zadevah. Poincaré je izrazil svojo zadovoljnost, da je Avstrija zmerno nasto-

pala v vprašanje srbske luke, ter je izrekel upanje, da bo tudi glede na albanske meje popustljiva. Grof Szecsen je baje odgovoril, da vprašanje luke še ni rešeno in da ne more povedati o avstrijskem stališču glede na meje samostojne Albanije ničesar, kar bi potrjevalo upanje francoskega ministra.

ANGLEŠKI GLAS O ALBANSKEM VPRAŠANJU.

London, 2. januarja. Predlogi Avstrije in Italije so popolnoma identični. Baje jim bodo velevlasti pritrdile. Od druge strani se poroča, da hoče Avstrija glede meja Albanije odnehati le, ako se pristaniško vprašanje popolnoma v njenem zmislu reši. Poincaré je poslal na Dunaj nek posredovalen predlog glede meja Albanije.

SRBSKA GUVERNERJA OB ADRIJI.

Dunaj, 2. januarja. »Deutsches Volksblatt« poroča iz Belgrada, da se oficijelno naznanja imenovanje Ivanovića in Avramovića za guvernerja, prvi v Lešu, drugi v Draču.

× × ×

SRBSKO - LAŠKA AFERA.

Belgrad, 2. januarja. Srbska vlada je takoj, ko je dobila obvestilo o postopanju vojaške oblasti v Draču nasproti ladji »Caprera«, pozvala srbskega vojaškega guvernerja, da pošlje o tej zadevi detalirano poročilo. Zadeva se bo prijateljsko poravnala.

Rim, 2. januarja. »Tribuna« piše, da se bo slučaj glede »Capere« poravnal, ker vlada med srbsko in laško vlado prisrčno prijateljsko razmerje.

× × ×

SRBI SO ZADOVOLJNI?

Belgrad, 2. januarja. »Politika« piše, da bo Srbija kljub temu, da mir balkanskega vprašanja definitivno ne bo rešil, lahko s doseženimi rezultati zadovoljna. Njen ugled se je zelo povzdignil. Izhod na Adrijo, dasi samo trgovinski, ji bo zagiral politično in gospodarsko neodvisnost.

RAZPOLOŽENJE V SRBIJI.

Belgrad, 2. januarja. »Mali Zurnal« in »Tribuna« ostro napadeta Avstrijo. — »Reichspost« poroča, da je srbski ministrski svet sklenil, da sklepov londonske konference glede Albanije ne bo pripoznal. — »Vossische Zeitung« poroča, da je srbska javnost na vlado nejevoljna, ker nasproti Avstriji in Bulgariji preveč odnehuje. Srbski častniki so posebno nejevoljni, ker je Srbija odstopila Bulgariji Bitolj.

DEMENTI.

Belgrad, 2. januarja. Oficijelno se dementira, da bi obstojal kak spor med Pašićem in Protićem.

PROTI DUNAJSKIM LISTOM.

Belgrad, 2. januarja. Vladna »Samouprava« pobija različne vesti »Reichspost«, češ, da ta list otežuje z izmišljotinami prijateljske odnose med Avstrijo in Srbijo. »Samouprava« zavrača tudi pisavo »Reichspost« glede katoliškega vprašanja in potrjuje, da bo Srbija popolnoma poskrbela za katoličane v Srbiji. »Reichspost« je glede tega polemizirala proti informacijam »Slovenca« v tem vprašanju. Opomba ured.

ŠTEVILO MRTVIH IN RANJENCEV V SRBIJI.

Belgrad, 2. januarja. Dne 31. m. m. objavljena lista o izgubah v vojski naštevava 48.000 mrtvih in ranjencev.

× × ×

SOLUNSKO VPRAŠANJE REŠENO.

Dunaj, 2. januarja. »Zeit« poroča iz Soluna, da se je rajmerje med Grki in Bulgari v Solunu znatno izboljšalo. Baje je car Ferdinand Grkom veliko koncediral. Veliko bulgarskih čet je Solun zapustilo. Isti list tudi trdi, da so se balkanski zavezniki sploh glede razdelitve osvojenega teritorija že domnili.

Dunaj, 2. januarja. »Südslavishe Correspondenz« trdi, da se po sklenjenem miru v Londonu snidejo balkanski vladarji v Solunu v spremstvu ministrov, generalov in načelnikov strank. Kabineti se zdaj dogovarjajo glede posameznosti. Solun se bo najbrže nevtraliziral.

× × ×

VSPEH TURKOV PRI SKADRU?

Carigrad, 2. januarja. Tukajšnji listi trdijo, da so Turki v ponedeljek iz Skadra izpadli. Črnogorce občutno porazili, jim prizadeli velike izgube, vjeli 300 mož in zaplenili 2 topova, sami so pa imeli sledeče izgube: 3 mrtve in 45 ranjenih.

× × ×

VPRAŠANJE KOMPENZACIJ ZA RUMUNJO.

Pariz, 2. januarja. Ministrski predsednik Poincaré je danes konferiral z rumunskim ministrom za notranje zadeve, Tace Jonescu.

Bukarešt, 2. januarja. Bulgarska vlada je rumunsko obvestila, da je pooblastila dr. Daneva, da se glede rumunskobulgarskega vprašanja pogaja z rumunskim lordonskim poslanikom Misujem. Vest o mobilizaciji Rumunije se oficijelno lementuje.

× × ×

VOJNI STROŠKI BULGARIJE.

Sofija, 2. januara. Glasom »Dnevnik« znašajo vojni izdatki Bulgarije do 1. januarja pravilnega koledarja 734 milijonov frankov, katere bo Bulgarija zahtevala vd Turčije kot volno odškodnino.

× × ×

BORZA DOBRA.

Dunaj, 2. januarja. Borza je danes jako dobro poslovala. Kreditne akcije so poskočile za 3/4, Alpine za 14, Škoda za 15, »Berg- und Hitten« za 19, »Waffenaktien« za 20 K.

× × ×

LAŠKO FAKULTETNO VPRAŠANJE.

Trst, 2. januarja »Piccolo« se bavi z izjavo nekega članka slovenskohrvatskega kluba v »Slovencu« glede laškega fakultetnega vprašanja in jo smatra za simptomatično. »Piccolo« jo razume tako: »Čemu bi Slovenci bili na uslugo vladi?«

ETNA ZOPET BRUHA.

Rim, 2. januara. Glavni krater Etne zopet živahno deluje. Pepel se vsiplje v bližnje kraje, z katerih prebivalci beže.

HOMERULE ZA IRSKO. — ZMAGA VLADE.

London, 2. januarja. Spodnja zbornica je danes pri posvetovanju o samoupravi za Irsko predlog unionistov, naj homerule ne velja za protestantovski okraj Ulster, odklonila. To je zmaga vlade.

ANGLEŠKI MINISTER ŽALI NEMČIJO.

London, 2. januarja. Pri razpravi o homerulu je minister Churchill dejal, da bi Ulsteri bili bržčas rajši pod Nemčijo nego pod Anglijo. Unionisti so zavoljo tega dvignili velik krik in Churchill očitali breztaktnost nasproti Nemčiji.

ŠPANSKI KONSERVATIVCI PROTI VLADI.

Madrid, 2. januarja. Vodja konservativcev Maura se v pismu pritožuje, ker se kralj glede kabinetne krize ni z njimi posvetoval. 92 konservativnih poslancev in senatorjev je odložilo mandate. Pričakuje se, da odlože svoje mandate tudi ostali poslanci in konservativni občinski funkcionarji.

Razne stvari.

Sežiganje mrličev na Bavarskem je notranje ministrstvo dovolilo.

Ponesrečen parnik. V Neuseelandu se je potopil parnik »Macenzi«.

112 let stara Ezolina Barbaglieri je v Florenci umrla v bolnišnici. Starka je bila do sprejema v bolnišnico popolnoma zdrava.

5000 šoferjev stavka v Londonu.

Monakovo brez mleka. Kmetje v monakovski okolici niso dne 1. t. m. odposlali mleka v Monakovo, ker Monakovčani nočejo dražje mleka plačevati.

Novi srbski letalni oddelek se ustanovi v Nišu. Vodil ga bo ruski pilot Akmanov.

Kinematograf kot učno sredstvo pri gluho-nemih. Znano je morda, da gluho-nemi »čitajo« z ustnic istega, s katerim govorijo, ker oni ne slišijo glasov, ampak le pazijo na gibanje ustnic, jezika, grla itd. V kinematografu vse to vidijo na igralcih in tako oni pravzaprav »slišijo«, kaj se govori, medtem ko mi le vidimo gibanje oseb. Rimski list »Tribuna« pripoveduje, da so gluho-nemi v kinematografu dognali, da igralci govorijo dostikrat vse kaj drugega, kot kar spada k igri. Nekateri so tekst stenografirali in povečini se ujema z besedilom igre. Za gluho-neme je baje kinematograf zelo jako poučno in zabavno razvedrilo.

Tržne cene.

Cene veljajo za 50 kg.

Budimpešta, 2. januarja 1913.

Pšenica za april 1913	11'51
Pšenica za september 1913	11.66
Pšenica za oktober 1913	11'69
Rž za april 1913	10'17
Oves za april 1913	10'53
Koruza za maj 1913	7'54
Koruza za julij 1913	7'68

Po antialkoholnem kongresu.

Koncem starega leta se je zaključil v Ljubljani antialkoholni kongres, o katerem upamo, da zariše trajne sledove v življenje našega naroda, osobito na kulturnem in gospodarskem polju in odpre novo, veselo perspektivo v naši domovini.

Ne izvira vse zlo na svetu iz alkoholizma; človeška narava se ima boriti tudi proti drugim silam in močem, ali eden izmed najhujših, najbolj pogubnih in najbolj razširjenih zavratnih sovražnikov, ki meče cele rodove v grobove in uničuje srečo naroda, je pijanstvo.

Boj proti alkoholizmu ni lahek. Kdor je stopil vanj, se ima boriti s tisoči predsodkov, s popolnim neumevanjem od strani državnih faktorjev, in slednjič s celo revolucijo družabnih razmer in naprav. Dočim se za ljudsko higijeno mečejo milijoni in oblasti tekmujejo v boju zoper škodljivce ljudskega zdravja, se morajo antialkoholisti šele boriti zato, da se boj proti temu parasitu sploh kot upravičen pripozna in se mu vrže maska raz obraz. To so stvari, ki so že marsikakemu zagrenile sodelovanje pri tem delu, da je stopil na stran in pustil človeštvo, da drvi proti svojemu prepadu v svojo smrt. Proti političnim sovražnikom postavljajo v boj cele armade in milijarde, proti uničevalcu ljudske sreče ničesar, če ga že ravno sami ne redijo.

Kdor pozna ta teren, na katerem stoji delavci antialkoholnega gibanja, bo tretji antialkoholni kongres z največjim veseljem pozdravil in se veselil njegovega v resnici veličastnega izvršetka, ker je dokazal, da je postalo na Slovenskem to gibanje pravo ljudsko gibanje za iztreženost ljudstva in ozdravitev naše javnosti.

Tri stvari so, katere nas koncem kongresa navdajajo z največjim upanjem.

Protialkoholna misel je postala ljudska last, ljudska ideja. Predavanj se je udeleževalo do nad dvatisoč broječa množica vseh slojev. Velika Unionova dvorana, katero polnijo druge čase samo izvanredni politični pojavi ali umetniški večer, je bila te dni natlačeno polna ljudi, ne rečemo abstinentsov, pa vsaj ljudi, ki se za gibanje zanimajo. In to je veliko. Z zanimanjem raste umevanje in študiranje tega vprašanja in s tem konec pijanstva.

Pršli so zastopniki vseh slojev in stanov: inteligenti, meščanstvo, delavci in žentstvo. Pršli so zastopniki iz vseh slovenskih dežel.

Druge stvar, ki je zelo razveseljiva, je dejstvo, da obračajo temu vprašanju svojo pozornost tudi merodajne oblasti. Vlada, politiki, sodniki, šolniki, duhovniki, zdravniki, učitelji, ekonomski, narodni delavci, vse je prevzela ena misel, eno prepričanje; alkoholizem je sovražnik, ki mu je treba priti do živega. Če je kdo upravičen izreči to sodbo, so brez dvoma ti faktorji, ki poznajo dušo našega naroda in imajo sami opraviti s pogubnimi posledicami alkoholizma. Ako bodo vsi ti faktorji uredili po sklepih kongresa in svojem lastnem pripravljanju svoje delovanje, se je začela na Slovenskem nova doba. Od sedaj naprej ne bo treba več dokazovati upravičenosti tega boja, ampak samo pozitivno zidati!

Tretja stvar, katere se tudi ne sme prezreti v tem boju, je obzir na današnje stanove, ki žive od alkoholizma. Ne da se tajiti, da imamo cele standove, ki imajo svoj kruh pri tem poslu in katerih obstojenost je več ali manj tangirana pri tem vprašanju. Tudi za te stanove in njih socialno stališče mora antialkoholno gibanje skrbeti pri preurejanju našega družabnega življenja.

Splošno moramo reči, da je bil ta kongres eden najbolj veselih in zdravih pojavov v našem narodnem življenju in naša javnost mora biti nadvse hvaležna vsem gospodom in damam, ki so se žrtvovali in odzvali temu humanitarnemu delu. Predvsem gg. govornikom, ki so kot strokovnjaki vsak v svojem področju znali tako prepričevalno svoje stališče v tem boju označiti in pokazati čisto znanstveno alkoholizem tak, kakršen je ljudski sovražnik. Iz posameznih referatov posnamemo še par stvari, ki našo javnost zanimajo.

G. J. Kalan je podal zanimive stvari iz zgodovine alkoholizma: Prvi kongres se je začel 17. septembra 1902. Priredilo se je nešteto shodov in predavanj. Danes imamo duhovniško in učiteljsko zvezo. Sveta vojska šteje 10.000 članov, med temi do 4000 abstinentsov, ne vstevši na tisoče šolskih otrok. Odposlalo se je nebroj prošnja in peticij na merodajne oblasti. V Ljubljani in na deželi so brezalkoholne gostilne, v Šmarci pri Kamniku tovarna za brezalkoholne pijače. V Ljubljani so se odprle mlečne pivnice. Posebno konsum žganja je zelo padel. Med ljudstvo so se vrgli tisoči brošur, v katerih dobiva ljudstvo poduk o škodljivosti alkohola. Treba bo v Ljubljani ustanoviti oskrbovališče za pijance, sanatorij, stalno antialkoholno razstavo in potovalno.

Jako zanimiva so bila izvajanja dr. A. Levčnika. Dokazal je namreč, da alkohol predisponira človeka za jetiko, da pokvari že pri concepciji klice, da postanejo še

bolj vzprejemljive za tuberkulozo. Splošno zmanjša alkohol odpornost vseh organov, osobito srčnih in prebavnih proti boleznim. — G. Pirc je poudarjal osobito gospodarsko škodo vsled alkoholizma in polagal veliko važnost na poduk in povzdigo kulturnega stanja našega naroda.

Jako interesantna so bila izvajanja g. dr. Krajca. Povprečna umrljivost pijancev presega število zmernih za 40 odstotkov, ne vstevši okolnosti, da ima abstinents veliko manj bolezni. Bolniška blagajna v Lipskem je dokazala, da prideta na nealkoholista na 100 dni samo 2 bolniška dneva, na alkoholista pa 12. Vpliv alkohola se kaže tudi pri delavskih neizgodbah. Največ se jih zgodi v ponedeljek. Podatki v obrtnih delavnicah na Kranjskem za zadnje desetletje dokazujejo, da presegajo delavske neizgode ob ponedeljkih one ob drugih dnevih za tretjino. Stvari, ki bi morale zanimati bolniške blagajne. Bil je šest tednov v Nišu v bolnišnici, kjer je lečil srbske ranjence. Ves čas ni videl nobenega človeka pijanega. Ranjenci niso dobivali nikakih opojnih pijač in jih tudi niso zahtevali. Večinoma so bili dobre volje in priporočevali, da se pijejo alkoholne pijače kvečjemu ob velikih praznikih. Alkohol je bil vojakom tekom cele vojske zabranjen in največje strapace so izvršili samo ob vodi. Povprečno pride na Srba na leto 20 litrov žganja (20-odstotnega), 32 litra piva in 102 litra vina. Na Kranjskem pa v letu 1905: 11 litrov žganja (40-odstotnega), 26 litrov piva in 60 litrov vina.

Splošno so bili referati jako temeljiti in postanejo, objavljeni, prava zakladnica, iz katere bodo črpali protialkoholni sotrudniki.

VOLILNA PREOSNOVA NA OGRSKEM.

V Budimpešti je včeraj mažarska oligarhija slavila Lukazsa in Tiszso. Vladinovci so ob Novem letu čestitali predvsem skupno Lukacsu, ki je v dolgem govoru povedal, da se namerava volilna preosnova za volitve v ogrski državni zbor ozira na ogrske razmere in na razvoj. Volili bodo tisti, ki so zanesljivi po svoji izobrazbi, starosti, poklicu ali po premoženju. Izobrazbe ne določi samo znanje čitanja in pisanja, marveč višja šolska izobrazba, ker se znanje pisanja in čitanja med nemadžarskimi narodi bolj širi kakor med Mažari. Število volilcev se za 80% pomnoži. Zanesljivim slojem se je dala prednost. Ko so Tiszsi voščili poslanci vladne stranke srečno novo leto, je Tisza rekel, da je volilna preosnova demokratska. Grof Apponyi je pa v konferenci Košutove stranke izjavil, da hoče stranka proti Cezarski blaznosti vlade in proti njeni volilni preosnovi boj nadaljevati.

ŠPANSKA MINISTRSKA KRIZA.

Novi španski vladi bo predsedoval Romanones.

All more Vaš otroček hoditi?

Ali ste že dali kedaj Vašemu otročku, ki še zmiraj ne more tehati, zavžiti Scottovo emulzijo? Scottova emulzija bode malčka okreptala in njegovim kostem dala manjkajočo moč, tako da se bo kmalu postavil na noge in po kratkem času začel tudi tehati.

SCOTTOVA EMULZIJA

ima v takih slučajih zato tak uspeh, ker je nenavadno bogata redilnih snovi in prav posebno pa, ker vsebuje za tvorbo kosti potrebne mineralne soli. Ribje olje se ne more v nobeni boljši obliki podati, kot v Scottovi emulziji, ki je tako lahko prebavljiva in okusna, da jo tudi najmanjši lahko uživa in prenese.

Ampak mora biti prista Scottova emulzija.

Cena originalni steklenici je 3 K 50 v. Dobi se v vseh lekarnah. Kdor pošlje 60 v. v znakmah na SCOTT & BOWNE G. m. b. H., in se sklicuje na ta časopis, dostavi se mu ena pošiljatev potom lekarnar za poskušnjo.

Vsem svojim cenj. naročnikom, prijateljem in znancem vošči iz dna srca

srečno novo leto

proseč jih tudi v bodoče dosežanega blagovola. zaupanja in naklonjenosti.

Franc Može

krojaški mojster

Ljubljana, Sv. Petra nasip

K&C Popov
najboljša ruska čajova znamka.

Potrjim srcem naznanjamo prežalostno vest, da je naš iskreno ljubljani soprog, oziroma oče in stric in stari oče, gospod

Janez Žumer
kovaški mojster v pok.

včeraj, dne 1. januarja dopoldne, po zelo mučni bolezni, previden s svetimi zakramenti za umirajoče v 77. letu svoje starosti mirno v Gospodu zaspal.

Pogreb predragega rajnika bode v petek, dne 3. januarja 1913 ob 8. dopoldne na pokopališče v Selcih nad Škofjo Loko.

Sveta maše zadušnice se bodo brale v farni cerkvi v Selcih.

Priporočamo dragega rajnika v blag spomin in molitev.

Ljubljana - Dolenjavo, dne 1. januarja 1913. **Žalujoči ostali.**

Resna ženitna ponudba.

Trgovac in posestnik na deželi, srednje starosti, želi se v surho ženitve zagnati z gospico ali vdovo, ki bi imela nekaj premoženja in veselje do gospodinstva. Ozira se le na resno ponudbo z navedbo premoženja in če mogoče s sliko. Lepota postranska stvar, ker se glada bolj na duševno lepoto. — Ponudba se prosi na upravo tega lista pod šifro „Trajna sreča“ št. 29. 29

V najem se odda prodajalniški lokal na Mestnem trgu.

Ponudbe pod „lokal“ na upravo lista pod 4173.

1913

P. n. gostom, prijateljem in znancem kličeva

veselo novo leto

ter prosiva za nadaljno naklonjenost najini restavraciji v Ljubljani.

Sodna ul. 6.

Velespoštovanjem

Avugustin in Poldka ZAJEC.

4097

Vsem cenjenim naročnikom, prijateljem in znancem želi

srečno in veselo novo leto

Valentin Scagnetti, arhitekt in mestni stenoarh, Ljubljana.

4190

OBJAVA.

Kranjska hranilnica v Ljubljani bo počenši z dnem 1. januarja 1913 vsled sklepa občnega zbora z dne 12. decembra 1912 obrestovala hranilne vloge vseh oddelkov s

Rentni davek od obresti vlog bo tudi nadalje plačala hranilnica iz svojega.

Obrestna mera za hipotечно in korporacijsko posojilo znaša v bodoče 5 $\frac{1}{2}$ %, izvzemši hipotечna posojila na Kranjskem do zneska K 600— pri katerih se zviša obrestna mera le na 4 $\frac{1}{2}$ %.

Obrestna mera za posojila v lombardu in menj. eskomptu se določa na 5 $\frac{1}{2}$ %.

Ravnateljstvo Kranjske hranilnice.

26 3

Komptoristinjo in trgov. sotrudnika

v trgovino z mešanim blagom sprejme

Oton Homan v Radovljici.

28

Prodajalko in učenko

sprejme v trgovino z mešanim blagom.

Fran Urbančič, trgovec v Knežaku. 25

Marijina bratovščina v Ljubljani.

Obvestilo.

Ker se je večletni društveni predstojnik gosp. Franc Majer vsled oslabeenja kot predsednik odpovedal, prevzame začasno, do novih volitev, vse posle njega namestnik gospod **Fran Jeločnik.**

Uradovalo se bode od novega leta naprej, v društveni hiši **Hrenova ulica št. 6.** vsako nedeljo od 11. do 12. ure dopoldne in od 1. do 3. ure popoldne, kjer se bodo tudi pobirali o Svečnici letni doneski skozi 3 dni.

Franc Jeločnik, t. č. pred. namestnik

27

Srečno novo leto

vsem velečenjenim odjemalcem, prijateljem in znancem želi

cvetlični salon

Ant. Bajec

Pod Trančo 2.

4001

„Vrtec“ in „Angelček“.

Veliko se pri nas stori za bolj odraslo mladino, premalo pa, kolikor vemo, za ljudskošolsko mladino. Zlasti sta naša mladinska lista „Vrtec“ in „Angelček“ vse premalo razširjena; in vendar vsako več, kako zelo je vplivno za vse naše življenje to, kar čita otrok v mladih letih. Čita pa otrok navadno to, kar mu vzgojitelji nudijo in priporočajo. V tem zmislu so naši nasprotniki, zlasti napredni učitelji, zelo agilni in goreči. Hoteli so svoj čas izpodrinuti ali vsaj oškodovati mladinski list „Vrtec“, zato so ustanovili nov list „Zvonček“. Ne spuščamo se v kritiko o notranji vrednosti tega lista, poudarjamo le, da ga že to dovolj kompromitira, ker izhaja v „Učiteljski tiskarni“, v tem zastrupljenem ozračju, kjer se kujejo najgrše psovke zoper vse to, kar nam je sveto in drago; in vse te podile napade podpira, vsaj gmotno, tudi „Zvonček“. Pa saj že otroke priganja k bojkotu, ko vedno ponavlja na platnicah z debelimi črkami: „Svoji k svojim!“

Dolžnost naših somišljenikov je, da preprečijo škodo, ki je nastala vsled konkurence za naša lista „Vrtec“ in „Angelček“, s tem, da ju pridno naročajo, priporočajo in širijo vsak v svojem krogu. Saj lista se tako urejuna, da zanimata tudi odraslega čitatelja, zlasti mladino; potrebno pa je, da se otrokom poskrbi poseben list, ker tisti, ki so pisani za odrasle, niso vobče primerni otrokom.

Sicer pa za vrtilno našega „Vrtca“ in „Angelčka“ govori že njuna preteklost. Nagromadila sta v teku svojega obstanka že veliko lepega in koristnega ter razvedrilnega, dragocen zaklad za našo mladino. „Vrtec“ je že napovedal svoj 43. letnik in „Angelček“ svoj 21. tečaj.

Ker se „Angelček“ še posebej oddaja za nizko ceno 1 K 20 vin., naj bi se vsaj ta razširil v prav velikem številu. To smemo pričakovati še zlasti zdaj, ko so ga otroci v Marijinih vrtcih dobili za svoje glasilo in se bo še nanje posebej oziral, pa ne na škodo, marveč še v večjo korist onim malim naročnikom, ki se še niso pridružili Marijinemu vrtcu.

Torej na delo vzgojitelji in mladino ljubi!

Srbski Bitolj.

(Od našega poročevalca.)

Življenje v Bitolju. — Nova občina. — Slavnostna seja. — Slovanska služba božja. — Železniški promet.

Bitolj, 14. decembra 1912.

Bitolj dobiva svoje normalno, vsakdanje obeležje. Vojna nevihta je šla preke naših streh, za njo je nastal red in mir v mestu; ljudje prihajajo iz svojih hiš in začenja se novo življenje, svobodnejše in boljše nego je bilo pred vojno. Trgovine so vse odprte, ob tržnih dneh se zgrinjajo v mesto prebivalci okoliških vasi; o mraku se družine sprehajajo ob Dragori (reka), ponoči pa mirno in brezskrbno spe.

Tu je ostala moravska divizija, ki je pod poveljstvom generala Ilije Gokovića. Mimogrede omenim, da je to morda edini general v Evropi, ki je izvršil samo 3 razrede ljudske šole, a je tako izvršen poveljnik, da je pognal v divji beg armado Zeki paše, ki ušiva v Evropi glas vojaške kapacitete. Srbska vojska je povečini nastanjena v bitoljski novi veliki vojašnici, ki je najlepša in največja vojašnica na Balkanu ter se more v njej nastaniti cela divizija. Na pročelju meri vojašnica 200 m, ob straneh pa 600 m; Razdeljena je na 16 dvorišč. Zidana je razkošno ter je stala 4 milijone frankov.

Najvišja tukajna oblast je okrožni načelnik — tudi ljubljčanom dobro znani Branislav Nušić, najboljši srbski dramski pisatelj. Bil je med vsemi Srbi najposposobnejši za to mesto, ker govori vse jezike tujkoznih narodnosti ter ima med njimi mnogoštevilne osebne zveze in prijatelje, ki si jih je stekel za časa, ko je bil v Bitolju srbski konzul. S svojo široko znano ljubeznivostjo, postrežljivostjo in nepristranostjo si dan za dnevom pridobiva novih simpatij in bitoljsko prebivalstvo mu je že danes tako udano, ga bi storilo vse, kar bi zahteval.

Takoj po zavzetju Bitolja se je osnovala časasna občina; novi načelnik Nušić je nato občino preosnoval in reorganiziral na podlagi zakona, ki velja za občine v Srbiji. Ustanovil se je občinski svet s 30 odborniki, in sicer: 6 Srbov, 6 Turkov, 6 Bolgarov, 6 Grkov, 2 Arnavta, 2 Rumuna in 2 Zida, tako da so v občinskem svetu zastopane vse narodnosti.

Prva seja novega odbora je bila 13. decembra, na dan krstnega imena

kralja Petra. Sejo je otvoril načelnik Nušić s sijanim govorom, v katerem je izvajal, da Srbija in ostali zavezniki niso vodili vojne proti turški narodnosti, marveč le proti turški zlovladi. Zato pozdravlja turške zastopnike občinskega sveta ravno tako kakor druge. Srbija, kakor tudi ostali zavezniki se je borila za svobodo, pravico in ravnopravnost. Hrabra srbska vojska je prinesla svobodo, državne oblasti so pa poklicane, da izvrše ostali del nalog Srbije, med katere spada tudi sestava tega sveta, v katerem so pravično zastopane vse narodnosti in čegar naloga je, da v bodoče samostojno, v duhu svobodomiselnih srbskih zakonov skrbi za dobrobit svojega mesta.

Nušićev govor je bil navdušeno sprejet; na njegov predlog se je enoglasno sklenilo v imenu Bitolja poslati kralju godovno čestitko in izjavo neminljive podaniške udanosti.

Na dan kraljevega godu je bila v bitoljski saborski cerkvi slavnostna služba božja. Znamenita je bila pri tem okolnost, da se je ob tej priliki v tej cerkvi prvokrat cela služba božja vršila v slovanskem jeziku, s kora pa je odgovarjal improvizirani pevski zbor častnikov in vojakov.

Razum bitoljske mestne občine so kralju brzojavno čestitali h godu tudi večje občine bitoljskega okrožja, n. pr.: pilepska, hrusevska, resanska, ohridska i. dr.

Sedaj je že tudi otvorjen železniški promet preko Soluna in mesto si je začelo zopet nabavljati razne potrebščine, ki jih je bilo že zmanjkalo. Sedaj bo možno tudi težje ranjence voziti po železnici preko Soluna.

Ne vem kdaj in ali sploh dobite moje pismo. Poštni promet namreč še ni urejen ter potujejo pisma po 2-3 tedne, mnogokrat se pa sploh izgube. Pisal vam bom še večkrat iz tega najjužnejšega srbskega mesta iz znamenitega macedonskega središča.

Policija v Novi Srbiji.

Iz Belgrada se poroča: Belgrajski listi se obširno bavijo z vprašanjem, kako naj vlada postopa pri vpeljavi policijske službe v novih krajih. Povdarja se, koliko je ravno v teh krajih, ki doslej niso poznali nobene oblasti in nobenega reda, odvisno od dobrih in slabih mož na vodilnih mestih policijske službe. To vprašanje bo vsaj prvi čas težko povoljno rešiti, kajti v Srbiji je že doslej primanjkovalo sposobnega policijskega uradništva, ker se niti deseti del dovršenih pravnikov ni posvečal temu poklicu. Za enkrat se je stvar uredila tako, da so iz Belgrada in drugih krajev dosedanje Srbije poslali tje starejše uradnike na vodilnih mestih. To pa še ne zadostuje — brez ozira na vsled tega izpraznjena mesta v dosedanjih Srbiji. Vsekako bo treba seči tudi po manj usposobljenih osebah. Pri tem naj se pa vlada tedno drži načela, da nastavi le ljudi z neomadeževano prošlostjo in v moralnem oziru visoko stoječe. Policija mora v novih krajih že sama na sebi biti v dober zgled prebivalstvu kot nositeljica reda in kulture. Vlada mora od policijskih uradnikov zahtevati, da poneso v nove kraje energijo, vestnost, korektnost in najstrožjo nepristranost. Z vsemi novimi državljani kraljevine Srbije se mora enako pravično postopati, vsakemu brez razločka se mora nuditi pomoč. Policija se mora seznaniti z vsemi narodnimi potrebami in proučiti pogoje za političen, gospodarski in prosvetni napredek. Le tako bo policija v novih pokrajinah tisti važni činitelj, kakor bi morala biti. Listi tudi zahtevajo, da se objavijo vsa imenovanja v policijski stroki, da more časopisje vršiti svojo dolžnost kontrole in kritike.

„Getzemani in Golgata.“ Šola pnižnosti, pokorščine in ljubezni do smrti. Ta znani in splošno pogrešani molitvenik izide še pred začetkom letošnjega posta v novi prestavi, ki jo je oskrbel g. Fr. Šteržaj. Molitvenik založi „Katoliška Bukvarna“ v Ljubljani in bo znašala cena za lepo opremljeno knjigo z rdečo obrezo okoli 2 K 80 vin.

Ta molitvenik ima krasna premišljevanja o trpljenju Gospodovem, zato se je tako silno priljubil in udomačil med slovenskim ljudstvom, da je bilo povpraševanje po njem, odkar je pošla stara Volčičeva izdaja, vedno večje. Na vseobčo željo izide torej ta molitvenik, ki ima res krasno in prevzvišeno vsebino v novem, na podlagi izvirnika posebej prirejenem natisu. Velika prednost nove izdaje je tudi priročna zunanja oblika in izbrana oprema, s katero se bo odlikoval ta molitvenik pred drugimi tovrstnimi knjigami. Krasen molitvenik, ki je itak že znan v vsaki slovenski hiši, vsestransko toplo priporočamo.

Krajnim šolskim svetom in šolskim vpodstvom na znanje. Vpoštevaje velike težkoče, ki jih ima dandanes učiteljstvo pri pouku nemščine, ker nam naše šolske knjige nudijo prav malo gramatikalnega pouka, je založila „Katoliška Bukvarna“ v nemškem jeziku stenski tabeli:

Samostalni — sklanjatev.

Pridevnik — sklanjatev.

Tabeli sta v velikosti 70 × 54 cm. Cena na platnenem papirju s palicama a 2 K 20 vin.

Pri samostalniški sklanjavi je na 14 primerih (samostalniških) natanko razvidno pravilo. Krepke, šibke in mešane sklanjatev. Krepko in šibko pridevniško sklanjatev nam pa pojasnuje 6 primerov (pridevnik s samostalnikom).

* Franc Gerbič: Slovenska sveta maša v čast sv. Frančišku Serafinskega za mešani zbor. Op. 70. V Ljubljani 1912. Založila Katoliška Bukvarna. Partitura 1 K 80 vin., glasovi po 20 vin. — Ta slovenska maša obsega devet skladb: Vstop, Slava, Evangelij, Vera, Darovanje, Svet, Po povzdigovanju, Zavživanje in Konec. Vsi deli so zloženi v preprostem, a plemenito cerkvenem slogu. Maša bo našim zborom sigurno dopadla, ker je melodiozna, v harmoničnem oziru zanimiva in ne bo prizadevala pri proizvajanju nikakih težav. Mašo toplo priporočamo.

Katoliška Bukvarna v Ljubljani.

Išče se za takojšnji nastop 4158

mizarski pomočnik

dobro izurjen delavec, krščanskega duha ter trezen. Plačilo primerno po dogovoru. Ponudbe naj se pošiljajo na naslov: Babič Jakob, mizarski mojster, Babič, Marezige pri Kopru, Istra.

2 izurjena ključavničarska pomočnika sprejme takoj

Ivan Triller

stavbeno in umetno ključavničarstvo na Bledu.

Prednost imajo oni, ki se razumejo na vodovodne naprave.

Stanovanje

se išče za februar ali takoj 2 do 3 sobe s prikljuki, če mogoče blizu južnega kolodvora. Ponudbe s ceno pod 1. L. 105, pošto ležeče Ljubljana. 4155

Stavbena tvrdka And. Cerne i. dr.

Slavnemu občinstvu naznanjam, da sem od

Simona Treo dedičev kupil ves inventar, ter v najem vzel pisarno na Sv. Petra c. 25 in skladišča na Opekarski c. 35

ter bodem izvrševal vestno in solidno vsa zidarska in v to stroko spadajoča dela po nizki ceni; načrti in proračuni pri oddaji dela brezplačno. 4176

Razglasilo domika.

E 518/12

59

Na dražbi dne 21. decembra 1912 prodana posestva vlož. št. 1048 in 1082 deželne deske kranjske, izvzemši parcele št. 2175, so se dokončala

Ljudski posojilnici v Ljubljani

za najboljši ponudek in sicer prvi vložek za 35.000 K, drugi pa za 190.000 K. Domik se z nadponudbo ne more ovreči.

C. kr. okrajno sodišče Rudolfovo odd. II.

4177

dne 21. decembra 1912.

Izgotovljene obleke

za moške in otroke v veliki izbiri po zmerni ceni v manufakturni trgovini

2934

Ljubljana Pri Škofu zrav. škofije

Avtomobilna zveza

Idrija, Logatec, kolodpor.

Odhod iz Idrije:	Prihod v Logatec:
ob 6— zjutraj	ob 7:50 zjutraj
„ 12— popoldan	„ 1:40 popoldan
„ 3:30 popoldan	„ 5:10 popoldan

Odhod iz Logatec:	Prihod v Idrijo:
ob 8:30 zjutraj	ob 10:20 zjutraj
„ 2:30 popoldan	„ 4— popoldan
„ 6:30 zvečer	„ 8:15 zvečer

Cene z avtomobilnim omnibusom:

	I. razr.	II. razr.
Idrija-Logatec ali naspr.	K 3—	K 2—
Idrija-Godovič	„ 1:50	„ 1—
Godovič-Hotedršica	„ 1:50	„ 1—
Hotedršica-Logatec	„ 1:50	„ 1—

Cene s kombiniranim avtomobilom:

	I. razr.	II. razr.
Idrija-Logatec ali naspr.	K 3—	K 2—
Idrija-Godovič	„ 1:50	„ 1—
Godovič-Hotedršica	„ 1:50	„ 1—
Hotedršica-Logatec	„ 1:50	„ 1—

Označena vožnja se vrši vsak delavnik, omnibus vozi vsak dan opoldan, ob nedeljah in praznikih vozi le opoldan omnibus.

Točnost se po možnosti vzdržuje, vendar pa ne prevzamemo nobene odgovornosti za morebitno zamudo.

Valentin Lapajne v Idriji.

Samoborska gorčica

poznana kot najboljša domačega proizvoda, zjamčeno pristna, najboljšega okusa. Dobi se na debelo in drobno pri podpisnem izdelovalcu. Ravno tam se dobi izborno

vino

na debelo in drobno iz lastnih vinogradov na Dolenjskem.

E. PRESECKY, Samobor, Hrvatsko, odlikovan na razstavah v Krškem, v Pragi 3975 in v Zagrebu.

Kuharica

išče primerne službe v župnišču, ali pa tudi pri kakem gospodu kaplanu ali vpokojenem gospodu. Ponudbe naj se pošiljajo na upravo tega lista pod št. 4168. 4168

500 K

Vam plačam, ako Vaših kurjih očes, bradavic in trde kože tekom 3 dni brez bolečin ne odpravi moj uničevalec korenin Riazma-zilo. — Cena lončuk z jamstvenim pismom 1 krono. 2519

Kemény (Kaschau) I. Poštni predal 12/160, Ogrsko.